ПРОЛЕТАРЕБО ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲔᲠᲗᲓᲘᲗ!

კომუნისტი

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲓᲘᲡ 1920 ᲬᲚᲘᲡ 3 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

№ 266 (18808) ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 19 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, 1983 ᲬᲚᲘ ᲤᲐᲡᲘ 3 ᲙᲐᲞ.

ᲞᲠᲝᲤᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲛᲨᲔᲜᲔᲑᲚᲝᲑᲐᲜᲘ

ᲞᲠᲝᲤᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ განათლების სისტემა სახალხო მეურნეობის კვალიფიციური მუშების შევსების უმნიშვნელოვანესი წყარო გახდა. სკკპ XXVI ყრილობის გადწყვეტილებათა შესაბამისად ახლა 7500 სასწავლებელში ცოდნასა და პროფესიულ ოსტატობას 3,8 მილიონი ჭელიშვილი და ბიჭუკი ეუფლება. ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲘ ფართოვდება საშუალო და ტექნიკური სასწავლებლების ქსელი, განსაკუთრებული ᲧᲣᲠᲐᲦᲚᲔᲑᲐ ეთმობა კადრების მომზადების ინდუსტრიის, სოფლის მეურნეობის, მშენებლობისა და ტრანსპორტის წამყვანი დარგებისათვის. მომდინარე ხუთწლიდის ორი წლის მანძილზე გაიხსნა თითქმის 180 ათასი მოსწავლისათვის გათვალისწინებული 270-ზე მეტი თანამედროვე სასწავლო კომპლექსი. პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების მოსწავლეებისათვის აშენდა 900 ათას კვადრატულ მეტრზე მეტი ფართობის საერთო საცხოვრებლები, ათობით საზოგადოებრივ-საყოფაცხოვრებო შენობა, საწარმოო სახელოსნო, სპორტული დარბაზი. აგებულია ბევრი საცხოვრებელი სახლი ინჟინერ-პედაგოგიური მუშაკებისათვის.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1983 წლის ივნისის პლენუმის მითითებათა შესაბამისად ახლა იწყება მზადება ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლისა და პროფესიულ-ტექნიკური სწავლების სისტემის რეფორმირებისათვის. ეს იმის დადასტურებაა, რომ ჩვენი პარტია ნიადაგ ზრუნავს, რათა სრულყოს შრომისა და ცხოვრებისათვის განვითარებული სოციალიზმის საზოგადოების საქმეებში მონაწილეობისათვის ახალგაზრდა ცალის მომზადება. ᲧᲕᲔᲚᲐᲛᲐ, ვისზეც დამოკიდებულია პროფტექნიკური სკოლის დღევანდელი და ხვალინდელი დღე, თავისი წვლილი უნდა შეიტანოს, ეხოდენ დიდმნიშვნელოვანი ამოცანის გადაწყვეტაში.

ცხოვრება გვიჩვენებს, რომ პროფტექნიკური განათლების სასწავლებელთა ავტორიტეტის განმტკიცება უშუალოდ არის დაკავშირებული პროფტექნიკური სასწავლებლების განვითარებისათვის პარტიული, საბჭოთა, სამეურნეო ორგანოების, პროფკავშირული, კომკავშირული კომიტეტების ზრუნვასთან. ამ მხრივ საგულისხმო ლენინგრადელთა გამოცდილება. მომდინარე სასწავლო წლის დამდეგისათვის აქ ერთბაშად გაიხსნა ხუთი პროფტექნიკური სასწავლებელი მეტალისტების, მშენებლების, სამდინარო ფლოტის მუშაკების, მეფეხსაცმელეებისა და სოფლის მექანიზატორების მოსამზადებლად. ერთ-ერთ მათგანში ცოდნასა და ჩვევებს იძენენ საწარმოო გაერთიანება „იეორის ქარხნის“ მომავალი მუშები. ახალ კორპუსში 1200 სასწავლო ადგილი, 48 კაბინეტი, თანამედროვე მოწყობილობით აღჭურვილი 12 სახელოსნოა. არის კინოსაკონცერტო დარბაზი, იქნება აგრეთვე საცურაო აუზი და სპორტული დარბაზი.

უკანასკნელი ათი წლის მანძილზე პროფტექნიკური განათლების მატერიალური ბაზის განმტკიცებას ლენინგრადელებმა 250 მილიონ მანეთზე მეტი მოახმარეს. მწყობრში ჩადგა 94 სასწავლო კომპლექსი, 800 შენობა და საერთო საცხოვრებელი. ერთისამად გაიზარდა სოფლის პროფტექნიკური სასწავლებლების ქსელი, ახლა ყოველ რაიონში არის ასეთი სასწავლებელი. ახალგაზრდა მშრომელებს 85 პროცენტმა, რომლებიც შარშან მოვიდნენ სამუშაოდ ქალაქ ლენინგრადისა და მისი ოლქის საწარმოებსა და ორგანიზაციებში, სასწავლებლები დაამთავრა.

ეს უკანა ეგზაზოდური როდია, იგი ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ერთიანი გეგმებით, ორმხრივი ხელშეკრულებებით დამკვიდრებული სასწავლებლებისა და საწარმოების თანამეგობრობის ერთ-ერთი შედეგია.

დამახასიათებელია, რომ საბაზო საწარმოებისა და პროფტექნიკური სასწავლებლების დაინტერესებული თანამშრომლობის იგივე პრინციპები მოსკოვის, საქართველოს, ბელორუსიის, ლიტვის, სვერდლოვსკის, ჩელიაბინსკისა და მთელი რიგი სხვა ოლქების სასწავლებლებში მუშაობა კადრების მომზადების წარმატებათა საფუძველიც არის. ეს გამოცდილება მით უფრო საყურადღებოა, რომ სწავლების თანამედროვე მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნის პრობლემა სულ უფრო აქტუალური ხდება. ბევრი პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებელი ჯერ კიდევ განლაგებულია მოუხერხებელ ან მოძველებულ შენობებში, არა აქვს საწარმოო სახელოსნოები, კარგი სახადილოები და საერთო საცხოვრებლები, საჭირო პირობები მოსწავლეებთან კულტურულ-მასობრივი მუშაობისათვის. სსრ კავშირის ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მონაცემებით, სასწავლებლების საექსპლოატაციოდ გადაცემის გასული წლის დავალებას თავი გაართვა მხოლოდ თხუთმეტმა საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკურმა სამინისტრომ და უწყებამ. ათ დარგში გეგმა 19-60 პროცენტით შესრულდა, თორმეტ დარგში კი ამ საქმისათვის პრაქტიკულად ხელი არ მოუკიდიათ. ვერ ვიტყვით, რომ ახლა მდგომარეობა უკეთესობისკენ შეცვლილიყოს.

იძულებული ვართ ვთქვათ, რომ ბევრ სამინისტროსა და უწყებაში პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების მატერიალური ბაზის განმტკიცება კვლავინდებურად მეორხარისხოვან საქმედ მიაჩნიათ. პროფტექნიკური სკოლის წინაშე დიდ ვალში არიან ენერგეტიკისა და ელექტროფიკაციის, გაზის, ქვანახშირისა და ელექტრონტექნიკური მრეწველობის, ზავი მეტალურგიის, ხაშენ მასალათა, მძიმე მანქანათმშენებლობის, ნავთობგაზმშენის სამინისტროები, აგრეთვე რუსეთის ფედერაციის, უკრაინის, უზბეთის, თურქმენეთის მინისტრთა საბჭოების საქვეუწყებო ორგანიზაციები.

ეს უუფლებობა იწვევს მუშათა კადრების მწვავე ნაკლებობას, რაც, რა თქმა უნდა, არახელსაყრელ გავლენას ახდენს დარგების მუშაობის ეკონომიკურ მაჩვენებლებზე. ვითომდა „მეორეხარისხოვანი“ საკითხი გადაწყვეტ მნიშვნელობას იძენს. სწორედ ამ პრინციპული პოზიციებიდან უნდა შეიფასონ სამინისტროებისა და უწყებების კოლეგიებმა, პარტიულმა კომიტეტებმა პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების საგეგმო მშენებლობის ვადების ჩაშლის ყველა ფაქტი. წესად უნდა გავიხადოთ ის, რომ ორი ათას კაცზე მეტი პერსონალის მქონე ახალი საწარმოების შექმნისა და მოქმედი საწარმოების რეკონსტრუქციის დროს საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციაში გავითვალისწინოთ პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლის შენობებს საექსპლოატაციოდ გადასცემენ გაცილებით უფრო გვიან, ვიდრე ძირითად საწარმოო ნაგებობებს. ამის შედეგად საწარმოები სერიოზულ სიძნელეებს განიცდიან კოლექტივების დაკომპლექტებაში, ნელა ითვისებენ საპროექტო სიმძლავრეებს.

სერიოზულ საყვედურს იმსახურებენ მშენებლები. ორი წლის მანძილზე მათ პროფტექნიკურ სკოლას 104 ათასი სასწავლო ადგილი დაუკლეს. წელს მეცადინეობის დაწყებისათვის საექსპლოატაციოდ გადასცეს იმ პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების მეხუთედზე ნაკლები, რომელთა გახსნა მომდინარე წელს იყო გათვალისწინებული. საჭიარო ორგანიზაციები სხვადასხვა საბაბით უარს ეუბნებიან შემკვეთებს ახალი სასწავლებლების აგებაზე, დიდი ხნით აჭიანურებენ სასწავლო კომპლექსების ამოქმედების ვადებს. ამისათვის პერსონალური პასუხისმგებლობა სამშენებლო სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელებს ეკისრებათ.

ახლოვდება წლის უკანასკნელი კვირები. ახლა მომთხოვნი კონტროლი უნდა დაუწესოთ პროფტექნიკური განათლების ყოველ ასამოქმედებელ ობიექტს, უზრუნველვყოთ იგი ყველა საჭირო საშენი მასალითა და მექანიზმით, მოვაგვაროთ ზუსტი შრომის დისციპლინა და ორგანიზაცია, რაც გამორიცხავს დროის არამწარმოებლურ ხარჯვას. ამ საქმეში დიდი დახმარების გაწევა შეუძლიათ ადგილობრივ პარტიულ ორგანოებს პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების სასწავლო შენობათა აგებასთან დაკავშირებული ᲧᲕᲔᲚᲐ ორგანიზაციის ღონისძიებათა კოორდინაციის გზით.

პროფტექნიკური სასწავლებლიდან გამოსული მუშათა შევსება კარგად უნდა იყოს მომზადებული შრომისათვის, ჰქონდეს მტკიცე პროფესიული ჩვევები, საჭირო ზოგადსაგანმანათლებლო ცოდნა. ᲧᲕᲔᲚᲔᲤᲘᲠ ეს დაეხმარება სასწავლებლების აღზრდილებს უფრო სწრაფად შეეთვისონ შრომითს კოლექტივებს, უფრო აქტიური მოსაწილეობა მიიღონ ტექნიკურ შემოქმედებაში, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.

ᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲝᲚᲘᲢᲑᲘᲣᲠᲝᲨᲘ

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროში მორიგ სხდომაზე განიხილა და დაამტკიცა დებულება სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში პოლიტიკური ორგანოების შესახებ. როგორც სხდომაზე აღინიშნა, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს ქვეყანაში კანონიერებისა და მართლწესრიგის განმტკიცებას. ამ საქმეში დიდი როლი ეკუთვნით შინაგან საქმეთა ორგანოებს, რომლებმაც უნდა უზრუნველყონ სანიმუშო საზოგადოებრივი წესრიგი, სოციალისტური საკუთრების, მოქალაქეების, საწარმოების, ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა. ამ პასუხსაგები ამოცანების შესრულება მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია შინაგან საქმეთა ორგანოების თანამშრომელთა იდეურ მაღმყოფობაზე, პოლიტიკურ სიმწიფეზე, ორგანიზებულობაზე, დისციპლინაზე, მაღალ პროფესიულ და ზნეობრივ თვისებებზე და მოითხოვს პარტიულ-პოლიტიკური, იდეურ-აღმზრდელობითი და კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის შემდგომ გაძლიერებას. პარტიული, კომკავშირული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების საქმიანობის გაუმჯობესებას, პირადი შემადგენლობის პოლიტიკურ-მორალური მდგომარეობის განმტკიცებას, მისი პასუხისმგებლობისა და ინიციატივის ამაღლებას.

ამ მუშაობის ორგანიზაცია და ხელმძღვანელობა ეკისრებათ სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში შექმნილ პოლიტორგანოებს. ისინი მოვალენი არიან მტკიცედ და განუხრელად განახორციელონ პარტიის მოთხოვნები შინაგან საქმეთა ორგანოების საქმიანობის გაუმჯობესების, სამშობლოსადმი, საბჭოთა ხალხისადმი, უსაზღვრო ერთგულების, კანონიერების უმკაცრესი დაცვის, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის დროს სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისა და დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლაში თავდადების, პატიოსნებისა და უკომპრომისობის სულისკვეთებით მილიციის თანამშრომელთა აღზრდის შესახებ. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს მიერ დამტკიცებულ დებულებაში დამკვიდრებულია სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიტორგანოების ორგანიზაციული სტრუქტურა და უფლებამოსილება, განსაზღვრულია რესპუბლიკური და ადგილობრივი პარტიული ორგანოების მიერ მათი ხელმძღვანელობის პრინციპები, დასახულია შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემის ᲧᲕᲔᲚᲐ რგოლში მომუშავე პარტიული ორგანიზაციების როლის ამაღლების გზები.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს მხარი დაუჭირა ᲧᲐᲖᲐᲮᲗᲔᲗᲘᲡ კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წინადადებას ყაზახეთის ათასეულის ოცდაათ წლისთავთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა მოწყობის შესახებ, ამასთან აღინიშნა, რომ საჭიროა ჩვენი ხალხის ცხოვრების ეს ღირსშესანიშნავი მოვლენა გამოვიყენოთ პარტიის აგრარული პოლიტიკის განხორციელების საქმეში მშრომელთა აქტიურობის თანამიმდევრული ამაღლებისათვის.

პოლიტბიუროს მოიწონა სირიის საგარეო საქმეთა მინისტრთან ა. ჰ. ჰადამთან ამხანაგ ა. ა. გრომიკოს მოლაპარაკების შედეგები. ითქვა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს საბჭოთა კავშირისა და სირიის არაბთა რესპუბლიკის ყოველმხრივი თანამშრომლობის შემდგომ განმტკიცებას, ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ახლო აღმოსავლეთში ვითარების ახალი გამწვავების პირობებში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს არაბი ხალხების შეკავშირება და მოქმედების ერთიანობა სამართლიანი საქმისათვის ბრძოლაში.

მოისმინეს და მოიწონეს ამხანაგ ბ. ნ. პონომარიოვის ინფორმაცია გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის „მწვანეთა“ პარტიის დელეგაციასთან სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის შეხვედრის შესახებ, რომლის დროსაც განიხილეს ევროპის კონტინენტზე ბირთვული შეიარაღების შეზღუდვისა და უშიშროების განმტკიცების პრობლემათა ფართო წრე. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს სხდომაზე განიხილეს აგრეთვე ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ზოგიერთი სხვა საკითხი.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲨᲘ

ᲐᲦᲕᲙᲕᲔᲗᲝᲗ ᲜᲔᲒᲐᲢᲘᲣᲠᲘ ᲛᲝᲕᲚᲔᲜᲔᲑᲘ

18 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲡ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში გაიმართა თათბირი, რომელზეც განიხილეს სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების მდგომარეობა და რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ მათი არაკანონიერი გატანის აღკვეთის ღონისძიებანი. აღინიშნა, რომ პარტიულმა, საბჭოთა სამეურნეო და აღმასრულებელ-ადმინისტრაციულმა ორგანოებმა შესაბამისი მუშაობა გასწიეს მთავრობის ცნობილ გადწყვეტილებათა შესრულებისათვის, რის მეოხებითაც; მნიშვნელოვნად შემცირდა რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების უკანონოდ გატანა.

მაგრამ ახლა, ციტრუსების პლანტაციებში გაჩაღებულ კრეფასთან დაკავშირებით, აღინიშნა ფაქტები, როცა ცალკეული უპატიოსნო მოქალაქენი მიმართავენ სხვადასხვა ხრიკს, ზოგჯერ დანაშაულებრივსაც, რათა გვერდი აუარონ კანონებს, ხელი მოითხონ სპეკულაციურ ფასებში ციტრუსების გაყიდვით.

პარტიულმა, საბჭოთა, სამეურნეო, განსაკუთრებით ადმინისტრაციულმა ორგანოებმა უფრო ეფექტიანი ღონისძიებანი უნდა განახორციელონ იმისათვის, რომ არ დაუშვან მსგავსი ფაქტები, ხოლო სოფლის მეურნეობის პროდუქტების უკანონოდ გატანა ყოველი შემთხვევა აქციონ შრომითს კოლექტივებში, პერიოდულ პრესაში, ტელევიზიაში და რადიოთი ფართო განხილვისა და გაკიცხვის საგნად. საჭიროა პერიოდულად გავაცნოთ მოსახლეობას ის ღონისძიებანი, რომლებიც ხორციელდება ამგვარი ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ ბრძოლისათვის. საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაეკალა შექმნას სპეციალური ჯგუფი, რომელიც სისტემატურად გამოავლენს ქვეყნის ბაზრებში რესპუბლიკის მცხოვრებთა მიერ უკანონოდ გატანილი სოფლის მეურნეობის პროდუქტების ვაჭრობის ფაქტებს.

თათბირზე გამოვიდნენ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ო. გ. ვარძელაშვილი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის განყოფილებათა გამგეები ლ. ლ. ზაქაიძე და ნ. რ. საჯაია, საქართველოს სსრ ხელოსტნეულის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე ნ. ა. ქებაძე და რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილე ვ. ი. შადური.

თათბირის შედეგები შეაჯამა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ჯ. ი. პატიაშვილმა. (საქინფორმი).

ᲡᲐᲣᲑᲐᲠᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲖᲔ

17 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲡ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატმა, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ე. ა. შევარდნაძემ მიიღო სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი ს. პ. ბურენკოვი და სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი ნ. ნ. ბლოხინი. ისინი საქართველოში ჩამოვიდნენ, რათა მონაწილეობა მიიღონ საქართველოს სსრ პარტიულ-სამეურნეო აქტივის კრების მუშაობასა და გეორგიევსკის ტრაქტატის 200 წლისთავისადმი მიძღვნილ სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის რუსეთის სფსრ რესპუბლიკის და საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების სამეცნიერო სამედიცინო საბჭოების პრეზიდიუმების საზეიმო სხდომაში.

გამართული საუბრის დროს განიხილეს რესპუბლიკის მედიცინის მუშაკთა ამოცანები მშრომელთა ჯანმრთელობის დაცვის შემდგომი სრულყოფის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1983 წლის ივნისის პლენუმის გადაწყვეტილებების, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ი. ვ. ანდროპოვის მითითებების შესაბამისად. ითქვა, რომ ჯანმრთელობის დაცვის მუშაკებმა ძირითადი მეცადინეობა უნდა მოახმარონ მოსახლეობისათვის სამკურნალო და პროფილაქტიკური დახმარების მოცულობის გადიდებასა და ხარისხის გაუმჯობესებას, მატერიალურ-ტექნიკური და შრომითი რესურსების უკეთ გამოყენებას. კაპიტალდაბანდებათა სრულ ათვისებას.

ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ამხანაგ ი. ვ. ანდროპოვის მითითებათა შესაბამისად განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს დაავადებათა პროფილაქტიკა, ქვეყანაში მთელი მოსახლეობის ყოველწლიური დისპანსერიზაციის შემოღება. ამასთან დაკავშირებით რესპუბლიკის მედიკოსთა სამეცნიერო პოტენციალი უმთავრესად უნდა მობმარდეს დაავადებათა პროფილაქტიკისა და დისპანსერიზაციის მოწყობისათვის მეცნიერული საფუძვლების შექმნის დარგში სამეცნიერო კვლევის განვითარებას.

საუბრის დროს ითქვა, რომ საჭიროა მედიცინის მეცნიერებისა და პრაქტიკის ინტეგრაციის გაღრმავება ფუნდამენტური კვლევის განვითარებასთან ერთად, პრაქტიკული ჯანმრთელობის დაცვის საჭიროებისათვის რესპუბლიკაში არსებული სამეცნიერო-სამედიცინო პოტენციალის უფრო ზუსტი ორიენტაცია. აღინიშნა, რომ მიზანშეწონილია კიდევ უფრო გაფართოვდეს ერთობლივი მეცნიერული კვლევა ქვეყნის წამყვან სამედიცინო-სამეცნიერო ცენტრებთან, უფრო მჭიდრო თანამშრომლობა დამყარდეს მოსკოვის, ლენინგრადის, მოკავშირე რესპუბლიკების სწავლულებთან.

ამხანაგმა ე. ა. შევარდნაძემ დიდი მადლობა გადაუხადა ს. პ. ბურენკოვსა და ნ. ნ. ბლოხინს მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურების ხარისხის შემდგომ სრულყოფაში, მედიცინის მეცნიერების განვითარებაში, სწავლული მედიკოსებისა და ექიმების კადრების მომზადებაში რესპუბლიკისათვის გაწეული დახმარების გამო.

საუბარში მონაწილეობდნენ გ. დ. გაბუნია, გ. ვ. კოლბინი, ო. ე. ჩერქეზია, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებელთა განყოფილების გამგე ა. პ. საყვარელიძე, საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი გ. გ. ლეჟავა, სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცეპრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი ლ. ა. ილინი. (საქინფორმი).

ᲡᲐᲣᲑᲐᲠᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲖᲔ

17 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲡ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატმა, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ე. ა. შევარდნაძემ მიიღო სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი ს. პ. ბურენკოვი და სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი ნ. ნ. ბლოხინი. ისინი საქართველოში ჩამოვიდნენ, რათა მონაწილეობა მიიღონ საქართველოს სსრ პარტიულ-სამეურნეო აქტივის კრების მუშაობასა და გეორგიევსკის ტრაქტატის 200 წლისთავისადმი მიძღვნილ სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის რუსეთის სფსრ რესპუბლიკის და საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების სამეცნიერო სამედიცინო საბჭოების

ᲛᲘᲚᲘᲪᲘᲐ ᲙᲠᲔᲛᲚᲨᲘ

17 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲡ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ნ. ა. ტიხონოვმა კრემლში მიიღო საფრანგეთის პატრონატის ეროვნული საბჭოს დელეგაცია, საბჭოს პრეზიდენტის ი. გატაზის მეთაურობით, რომელიც საბჭოთა კავშირში ჩამოვიდა სსრ კავშირის სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მოწვევით.

გაიმართა საუბარი, რომლის დროს ნ. ა. ტიხონოვმა კმაყოფილება გამოთქვა საბჭოთა კავშირ-საფრანგეთის სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობის განვითარების გამო და აღნიშნა, რომ ვაჭრობის მნიშვნელოვანი ზრდა და მრეწველობისა და მეცნიერების დარგში კონტაქტებისა და გაცვლის გაფართოება შეესაბამება ორივე ქვეყნის ინტერესებს, ადასტურებს სხვადასხვა სოციალური წყობილების მქონე სახელმწიფოთა ფართო საერთაშორისო თანამშრომლობის, მშვიდობიანი თანაარსებობის კურსის ცხოველმყოფელობას და აქტუალურობას. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ საბჭოთა კავშირი თავისი საგარეო პოლიტიკის პრინციპული ხაზის შესაბამისად კვლავაც ესწრაფვის სხვადასხვა დარგში საფრანგეთთან ხელსაყრელი ურთიერთობის შემდგომ გაფართოებასა და გაღრმავებას.

იმ ვითარებაში, როცა აგრესიული ძალები ისევ და ისევ ცდილობენ კიდევ უფრო გააძლიერონ საერთაშორისო დაძაბულობა, ეროვნული ეკონომიკური, სოციალური, ეკოლოგიური, ეროვნული-კულტურული, ეროვნული-საგანმანათლებლო, ეროვნული-ტექნიკური, ეროვნული-ადმინისტრაციული, ეროვნული-ეკონომიკური, ეროვნული-ფინანსური, ეროვნული-ეკონომიკური, ეროვნული-ეკონომიკური, ეროვნული-ეკონომიკ

ვარდაბედი სასოფლო-სამეურნეო: მიიღონ კრედიტი კონფერენციამ

ბოლნისელთა ანგარიში

ნათქვამია, წიწილებს შემოდგომით ითვლიანო. და აი, უკვე იწურება შემოდგომაც — ამამთავრებ წლის ნაშრომის გაზომვა-წონისა. ამ დღეებში ჩატარებულმა ბოლნისელ კომუნისტთა XXIX პარტიულმა კონფერენციამაც თვალსაზრისი დაგვანახვა რაიონის აგ-კარგი, მისი წარმატებების და წარუმატებლობის ყოველნაირი მიზეზი და შედეგი.

შეიძლება გადაუჭარბებლად ითქვას, რომ ბოლნისელი მშრომელები, რაიონის სამეურნეო და პარტიული ხელმძღვანელობა დღეს განსაკუთრებით რთული ამოცანების წინაშე დგანან. რატომ? იმიტომ, რომ აქ გეოგრაფიული, კლიმატური თუ ნიადაგის თავისებურებების გამო მრეწველობის და, განსაკუთრებით, სოფლის მეურნეობის რამოდენიმე წამყვანი დარგი თითქმის ერთნაირად პასუხსაგებია: მესაქონლეობა, მეღორეობა, მეცხვარეობა, მევენახეობა, მეხილეობა, მებოსტნეობა, მემინდვრეობა, მეფრინველეობა, მეაბრეშუმეობა...

კონფერენციამ ცხადყო, რომ ამ სირთულეების მიუხედავად, თანაც წლევანდელი არახელსაყრელი ამინდების პირობებში ბოლნისელებს ჯერიგოდ არ უმუშავია. ბევრი რამ გაკეთდა მთელ საანგარიშო პერიოდში, რომელიც ბოლო სამ წელს მოიცავს. ტრადიციისამებრ, ციფრებსა და მათ შეჯერებას ვერც ახლა გავექცევით.

საანგარიშო პერიოდში სოფლის მეურნეობის პროდუქციის საერთო მოცულობამ 45,6 მილიონი მანეთი შეადგინა. ეს 2,5 მილიონი მანეთით მეტია მეათე ხუთწლედის შესაბამისი პერიოდის მაჩვენებლებზე. ბოლნისელებმა წელს 1980 წელთან შედარებით კარტოფილის წარმოება 20 პროცენტით გაზარდეს, ყურძნისა — 10, ხორცის — 30, რძისა — 20 პროცენტით, კვერცხისა კი 4,5-ჯერ. მეთერთმეტე ხუთწლედის ამ შუაგული წელს მაცვადამდე გაანაღდეს სახელმწიფოსათვის კარტოფილის, ხილ-ბოსტნეულის, კვერცხის მიყიდვის გეგმები. ამჟამად წარმატებით მიმდინარეობს ხორცის, რძის და სხვა პროდუქტების შესყიდვაც. 1981-1983 წლებში რაიონის მეკარტოფილეებმა საგეგმო 153 ათასი ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს მიჰყიდეს 158 ათას ტონაზე მეტი კარტოფილი.

როგორც ეს ციფრები მეტყველებენ და საქმის ლოგიკური ანალიზიც გვიჩვენებს, რაიონში უკანასკნელ ხანს ბევრი დადებითი ტენდენცია დაისახა. მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ყველა ეს მაჩვენებელი მედლის ერთი მხარეა და თუ მისი მეორე მხარეც არ გაიჩრიცა და ყოველივე არ აიწონ-დაიწონა ბოლნისელთა მრავალდარგოვან სოფლის მეურნეობაზე სრული წარმოდგენა ვერ გვექნება. თუნდაც იგივე კარტოფილის პრობლემას შეეხოთ. მიუხედავად იმისა, რომ სახელმწიფო გეგმა გადაჭარბებით არის შესრულებული, აქაური მეკარტოფილეობის ყველა რგოლი როდია მოწინავეთა რიგებში. არახლოს სახეთა ურნეობა 1980 წლიდან ვერა ა ვერ ასრულებს კარტოფილის ვერც წარმოების და ვერც დამზადების გეგმას. მიზეზი? მიწათმოქმედების დაბალი კულტურა, აგროტექნიკური ვადების დარღვევა, უგერგილო ორგანიზატორული და პოლიტიკური მუშაობა, რატომ-ღაც ეს ფარხალოს საბჭოთა მეურნეობებში (დირექტორები — რ. ჭობონელიძე და უ. ჰუსეინოვი) ვერ სრულდება ყურძნის წარმოება-ჩაბარების გეგმა-ვალდებულებები. ანალოგიური მდგომარეობაა ბოლნისის მევენახეობის სახეთა მეურნეობაშიც.

მართალია, ბოსტნეულის სახელმწიფო შესყიდვის გეგმა შესრულდა, მაგრამ ჯერჯერობით მაინც ძალზე დაბალია საშუალო ჰექტარობრივი მოსავლიანობა: გეგმა — 150 ცენტნერი, შესრულება — 116 ცენტნერი.

მეტად დამაფიქრებელი მდგომარეობა შეიქმნა მეცხოველეობის პროდუქტების დამზადების სფეროში, ვინაიდან იგი ძალზე შორსა დგას სასურველი რენტაბელობისაგან. მაგალითად, ბოლნისელებს მიმდინარე წელს ერთი ცენტნერი რძე საგეგმო 30 მანეთის ნაცვლად 47 მანეთი დაუჯდათ, ერთი ცენტნერი საქონლის ხორცის წარმოებაზე 253 მანეთის ნაცვლად 493 მანეთი დაიხარჯა, ხოლო ყოველი ცენტნერი ღორის ხორცის წარმოებაზე გადაიხარჯა 98 მანეთი!

სამართლიანი კრიტიკა გაისმა რაიონის აგროსამრეწველო გაერთიანების (თავჯდომარე — ბ. გელერი) მისამართით, რომლის გამართულ, მოქნილ და მეცნიერულად განგაარიშებულ მუშაობაზეა დამოკიდებული მთელი რაიონის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოება-დამზადების ბედ-იღბალი. სამწუხაროდ, გაერთიანებამ ჯერჯერობით სათანადო დონეზე ვერ აიყვანა თავისი მუშაობა. მას ბევრი სუსტი რგოლი აქვს.

მეთერთმეტე ხუთწლედში რაიონის მრეწველობამ გამოუშვა 129,6 მილიონი მანეთის პროდუქცია, რაც საგეგმოს 4,7 მილიონი მანეთით აღემატება. წლეულს საერთო პროდუქციის წარმოების გეგმა შესრულდა უკვე ათ თვეში, თანაც გადაჭარბებით — 105,5 პროცენტით, ხოლო რეალიზაციისა — 102,3 პროცენტით.

თუ წინა, XXVIII პარტიულ კონფერენციაზე მეტად მკაცრად გააკრიტიკეს ისეთი დიდი და მნიშვნელოვანი ობიექტი, როგორიც მარნეულის სამთო-მამდიდრებელი კომბინატია, დღეს იქ მუშაობა გამოსწორდა და მეთერთმეტე ხუთწლედის სამი წლის გეგმა წელს 20 ოქტომბრისათვის გაანაღდეს. თუმცა რაიონის მრეწველობას ჯერ კიდევ ბევრი პრობლემა აქვს მოსაგვარებელ-გადასაჭრელი, საანგარიშო პერიოდში შრომის ნაყოფიერება მხოლოდ 3 პროცენტით გაიზარდა, გეგმა კი 12,5 პროცენტს ითვალისწინებდა. კომენტარები აქ ზედმეტია.

პროდუქციის წარმოების გეგმას ვერ ასრულებენ საკონსერვო ქარხანა და ადგილმრეწვის კომბინატი (დირექტორები — ტ. კაკაბაძე და პ. კუჭავა, პარტიული ორგანიზაციის მდივნები — ა. სავჩენკო და ვ. ლოგინოვა).

წლეულს ოქტომბერში საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს განხილა რკინიგზის ტრანსპორტის მუშაობის საკითხი, ჩამორჩენილთა შორის დასახელებული იყო ბოლნისის რაიონიც, მარტო მიმდინარე წლის 9 თვეში ვაგონების მოცდენით გამოწვეულმა ფულადმა ჯარიმებმა 51 381 მანეთი შეადგინა. ვაგონების ზენორმატიული მოცდენებისათვის პარტიის რაიკომის ბიუროს რატეკენის, დარბაზის, არახლოს საბჭოთა მეურნეობების, ადგილმრეწვის კომბინატის და საკონსერვო ქარხნის დირექტორებს გამოუცხადა სასტიკი საყვედური. მაგრამ დასჯა თვითმიზანი როდია. საინტერესოა, რა ღონისძიებები დაისახა ადგილებზე ორგანიზატორული და იდეურ-პოლიტიკური მუშაობის, საშემსრულებლო, სახელშეკრულებო დისციპლინის განსამტკიცებლად.

როგორც ვხედავთ, მნიშვნელოვან წარმატებებთან ერთად ბოლნისელ კომუნისტებს საკმაოდ ბევრი და რთული პრობლემა აქვთ მოსაგვარებელი. კონფერენციის მუშაობამ ცხადყო, რომ წარმატებები უფრო მეტი იქნებოდა, ყველა შრომით კოლექტივში უფრო შემოქმედებითად, გონივრულად რომ წარმართავდნენ მუშაობას, მთელ პარტიულ-პოლიტიკურ საქმიანობას სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გასული წლის მაისისა და ნოემბრის, მიმდინარე წლის ივნისის პლენუმების, წლეულს თბილისში ჩატარებული სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად რომ გაშლიდნენ.

კომუნისტთა აქტიურობა, მათი ორგანიზებულობა, თვითკონტროლისა და თვითდისციპლინის დონე პარტიულ ორგანიზაციათა ნაყოფიერი მუშაობის მთავარი საზომია. მაგრამ რაოდენ სამწუხაროა, რომ კომუნისტები ყველგან როდი გვევლინებიან მაგალითად და ნიმუშად. საანგარიშო პერიოდში პარტიის რიგებიდან გაირიცხა 26 კომუნისტი, ხოლო 61-ს სხვადასხვა დარღვევებისათვის პარტიული სასჯელი დაედო.

დელეგატების სჯა-ბაასის ერთ-ერთი თემა იყო სპეციალისტთა მუშაობა, მათი როლი სამეურნეო წარმატებებში, ინიციატივა, საქმისადმი შემოქმედებითი მიდგომა. კონფერენციაზე ითქვა, რომ ჯერ კიდევ ბევრ პირველადს პარტიულ ორგანიზაციას თავისი მზედველობის არედან რჩება სპეციალისტებთან მუშაობა. მათი პროფესიული მომზადებისათვის, პასუხისმგებლობის გაძლიერებისათვის ზრუნვა. მოიყვანეს ასეთი ფაქტები: როცა პარტიის რაიკომის ბიუროზე პირუტყვის გამოზამთრების საკითხს განიხილავდნენ, დარბაზისა და ქვეშის საბჭოთა მეურნეობების მთავარმა ზოოტექნიკოსებმა არ იცოდნენ თავიანთი მეურნეობების ისეთი ელემენტარული ეკონომიკური მაჩვენებლები, რომელთა უცოდინარობა რიგი მუშებსაც არ ეპატიებათ. მიუხედავად იმისა, რომ დარბაზისა და ფარხალოს საბჭოთა მეურნეობებს ზოგიერთ დარგში ქრონიკული ჩამორჩენა ჰქონდათ, ამ მეურნეობათა პარტიულ ორგანიზაციებს კრებაზე ერთხელაც კი არ უსჯელიათ ჩამორჩენის მიზეზებზე, არ ცდილან დაესახათ ნაკლოვანებათა დაძლევის გზები, არ დაინტერესებულან სპეციალისტთა საშემსრულებლო დისციპლინით.

— არ გვაკმაყოფილებს, — თქვეს დელეგატებმა, — კომკავშირელებთან ჩვენი პარტიული ორგანიზაციების მუშაობის დონე. ეს იქიდანაც ჩანს, რომ რაიონის 10 საბჭოთა მეურნეობაში, რომლებშიც 178 რიგიგადაა, მხოლოდ ოცია კომკავშირულ-ახალგაზრდული.

პოლიტგანათლების ქსელის, კონკრეტულად კი, იმორ-ასანის და ბოლნისის № 2 საშუალო სკოლების, პუროკომბინატის ზოგიერთ რგოლში არის ფორმალიზმის ფაქტები, შესაბამისი პარტიული ორგანიზაციები კი დუმილს ამჯობინებენ.

ანდა, ზოგან რა პარტიულ და იდეოლოგიურ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაძლიერებაზე შეიძლება ლაპარაკი, როცა თვით ხელმძღვანელები გვევლინებიან დისციპლინის დამრღვევთა როლში. სწორედ შრომის და ფინანსური დისციპლინის დარღვევებისათვის, კოლექტივისადმი არაკომპეტენტური ხელმძღვანელობისათვის თანამდებობიდან განთავისუფლებული არიან აქაურთას საშუალო სკოლის დირექტორი ა. ნამაზოვი, არახლოს სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე ს. იბრაგიმოვი და № 300 მოძრავი მექანიზებული კოლონის უფროსი ზ. მთავრიშვილი.

სწორედ ამიტომ იყო, რომ კამათში გამოსული 26 დელეგატიდან დიდმა უმრავლესობამ ყურადღება გაამახვილა კადრებთან მუშაობაში პარტიული ორგანიზაციის როლსა და ამოცანებზე. ამ მხრივ განსაკუთრებით საყურადღებო იყო მარნეულის სამთო-მამდიდრებელი კომბინატის დირექტორის ა. ჭანტურიას გამოსვლა, რომელმაც აღნიშნა, რომ პარტიული მუშაობა სეზონური კი არა, გლობალური და სისტემატური უნდა იყოს. რა დასამალია, ზოგან ორგანიზატორულ და შინაპარტიულ მუშაობას სასჯელის დადებით შემოფარგლავენ ხოლმე, ნაკლები ყურადღება ექცევა პროფილაქტიკას.

პარტკონფერენციაზე ისიც ითქვა, რომ საჭიროა იდეოლოგიური ფრონტის მუშაკთა კვალიფიკაციის მუდმივი ამაღლება, მათი წრთობა-დაოსტატება, განსაკუთრებული ბრძოლა უნდა გამოიცხადოს ფორმალიზმსა და მოჩვენებითობას, ბოლნისის რაიონში სხვადასხვა ენაზე მოლაპარაკე 20 ეროვნების ხალხი ცხოვრობს, რომლებთანაც მუშაობის პრაქტიკა მეტ მოქნილობას, გულისყურსა და გამოცდილებას, ახალ, საინტერესო და შინაარსიანი ფორმების ძიებას მოითხოვს.

კონფერენციის მუშაობის კრიტიკული და თვითკრიტიკული ტონი კარგ გარანტიას იძლეოდა, რომ ბოლნისელი კომუნისტები არ სჯერდებიან მიღწეულს, მეტისთვის იღვწიან. ერთხმად მიღებულ რეზოლუციაში ნაჩვენებია ის კონკრეტული გზები, რომლებიც დაეხმარება მათ დროზე აღმოფხვრან ნაკლოვანებები და ხარვეზები, განავითარონ დადებითი ტენდენციები და მიღწევები.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა **ჯ. პატიაშვილმა.**

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდა საქართველოს სსრ ხილბოსტნეულის მინისტრი **თ. ჯაბადარი.**

ჯ. მეხრიშვილი.

ქვეყნის მედიკოსებთან თანამშრომლობით

(დასასრული)

შეეხო რა თანამედროვე მედიცინის აქტუალურ საკითხებს, მინისტრმა ჩამოთვალა გულ-სისხლძარღვთა დაავადების ქირურგიის, ონკოლოგიის, აგრეთვე თვალის მკურნალობასთან და რეკონსტრუქციული ქირურგიის ფართო დარგებთან დაკავშირებული მიკროქირურგიის პრობლემები.

ჩვენ უნდა შევამჩნიოთ, — თქვა მან, — ამ პრობლემათა დაჩქარებული გადაჭრისათვის გაბმული ერთობლივი კვლევის თავისებური პროგრამა, პრაქტიკული გეგმა.

შემდეგ ამხანაგი ბურენკოვი დაწვრილებით შეეხო ამოცანებს, რომლებიც ჯანმრთელობის დაცვის მუშაკებს დაუსახეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1983 წლის ივნისის პლენუმმა, ამხანაგმა ი. ვ. ანდროპოვმა პლენუმზე წარმოთქმულ სიტყვაში. მათ შორის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესია დაავადებათა პროფილაქტიკა, მთელი მოსახლეობის ყოველწლიური დისპანსერიზაციის შემოღება. ეს მოითხოვს ამ მუშაობის დროს მთელი არსებული კადრებისა და მატერიალური რესურსების მაქსიმალურ და ეფექტიან გამოყენებას, შეძენილი დიდი გამოცდილებისა და პროგრესული ორგანიზაციული ფორმების განზოგადებასა და გამოყენებას. ამასთან დაკავშირებით, ხაზი გაუსვა მინისტრმა, საქართველოს ერთობ მნიშვნელოვანი სამეცნიერო ძალები უნდა მოხმარდეს უწინარეს ყოვლისა დაავადებათა. პროფილაქტიკისა და მთელი მოსახლეობის დისპანსერიზაციის ჩატარებისათვის სამეცნიერო ბაზის შექმნის დარგში მეცნიერული კვლევის განვითარებას.

ორატორმა აღნიშნა, რომ ქვეყნის მედიკოსთა მჭიდრო ურთიერთობა, მათი ერთობლივი მეცადინეობა და ერთობლივი კვლევა ხელს შეუწყობს საბჭოთა მედიცინის წინაშე მდგომი პრობლემების ეფექტიან გადაჭრას — ავადმყოფობის ყოველმხრივ შეცირებას, საბჭოთა ადამიანების სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობის გადიდებას, მათი ჯანმრთელობის გაკეთებას.

აღნიშნა რა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ადმინისტრაციის მილიტარისტული პოლიტიკის გამო მსოფლიოში რთული საერთაშორისო ვითარება შეიქმნა, მინისტრმა ხაზი გაუსვა, რომ საბჭოთა მედიკოსები იწონებენ მსოფლიოს მედიკოსთა მოწოდებას, შეწყდეს გამოლეული ბირთვული შეიარაღება, მთლიანად და სავსებით უპირველ მხარს საბჭოთა მთავრობის მშვიდობისმოყვარულ პოლიტიკას, რომლის მიზანია ბირთვული იარაღის აკრძალვა.

სიტყვა ეძლევა ამხ. ე. კ. ხარაძეს. მან ილაპარაკა რუსი და ქართველი ხალხების მრავალმხრივ პროგრესულ ურთიერთობაზე, კერძოდ, მეცნიერული შემოქმედების ურთიერთგამდიდრების დარგში, და ხაზი გაუსვა, რომ არც მედიცინის მეცნიერება არ უდგას განზე ამ კეთილნაყოფიერ პროცესს.

რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემია, თქვა ორატორმა, თავისი არსებობის პირველი დღეებიდანვე სათანადო ყურადღებას აქცევდა ფუნდამენტური გამოკვლევების დაყენებასა და განვითარებას მედიცინის დარგშიც. ასეთი გამოკვლევები წარმოებს დღეს ფიზიოლოგიის, ექსპერიმენტული მორფოლოგიის, ფარმაკოქიმიის, აგრეთვე ფიზიკის, ფიზიკური და ორგანული ქიმიის ინსტიტუტებში.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია მონაწილეობს თავის ტვინის მოქმედების დარღვევის ნეირობიოლოგიური საფუძვლების, აგრეთვე გულ-სისხლძარღვთა დაავადებებისა და ავთვისებიანი სიმსივნეების პროფილაქტიკისა და მკურნალობისათვის ფარმაკოლოგიურ საშუალებათა გამოძებნის კომპლექსური პროგრამების შემუშავებაში, ამასთან ერთად აკადემიის ინსტიტუტები აქტიურად მონაწილეობენ სამედიცინო-ბიოლოგიური ხასიათის საკავშირო კომპლექსურ პროგრამებში სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ინსტიტუტებთან თანამშრომლობით.

ჩვენი საზოგადოების აწმყო და განვითარების სწრაფი ტემპი აკადემიურ მეცნიერებას უსახავენ სულ ახალ ამოცანებს, ხაზგასმით აღნიშნა ორატორმა. მედიცინის ფუნდამენტური პრობლემების შესწავლის გაღრმავებისათვის საჭირო ხდება სასიცოცხლო პროცესებისა და მოლეკულურ დონეზე მათი დარღვევის გამოკვლევა, რისი მიღწევაც შეიძლება მხოლოდ კვლევის უახლესი ფიზიკური და ქიმიური მეთოდების გამოყენებით. ცხადია, ეს მოითხოვს, რომ რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემია დაუცხრომლად ზრუნავდეს სამედიცინო-ბიოლოგიური პროფილის ინსტიტუტების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებისათვის. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი და რესპუბლიკის მთავრობა დიდ დახმარებას გვიწევენ ამ საქმეში. ამ ზრუნვას მეცნიერებაში ახალი წარმატებებით უნდა ვუპასუხოთ.

გამოდგეს ამხ. ნ. ნ. ბლოხინი. უწინარეს ყოვლისა მინდა მივესალმო საქართველოს მეცნიერებს სახელოვან დღესასწაულთან დაკავშირებით, რომლის მეოხებითაც თბილისში ჩამოსვლის შესაძლებლობა მოგვეცა, — თქვა მან — როცა საქართველო რუსეთს შეუერთდა, მან მოუტანა მას ძველი კულტურა, შესანიშნავი ხელოვნება, მდიდარი ლიტერატურა და მრავალი ათეული წლის განმავლობაში ამ შერწყმის მეოხებით რუსული კულტურა მნიშვნელოვნად მდიდრდებოდა.

ილაპარაკა რა ქართული მედიცინის მნიშვნელოვან მიღწევებზე, აკადემიკოსმა ბლოხინმა დასასრულ ბევრი ქართველი მეცნიერი, რომლებმაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს საბჭოთა მეცნიერების განვითარებაში. ჩვენ გვსურს მაქსიმალურად გავაძლიერთო კონტაქტები საქართველოს სწავლულ მედიკოსებთან. რათა ხელი შევუწყოთ სამედიცინო გამოკვლევათა გაფართოებას საბჭოთა ადამიანების სასარგებლოდ, თქვა მან.

შემდეგ ორატორმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საჭიროა მეცნიერული გამოკვლევები მაქსიმალურად დავუახლოვოთ პრაქტიკული მედიცინის მოთხოვნილებებს, უსწრაფესად დავნერგოთ პრაქტიკაში მეცნიერების მიღწევები.

საქართველოს მეცნიერებათან მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის ერთობლივი კვლევის შემდგომი გაძლიერების, თანამშრომლობის განვითარებისათვის აკადემიკოსმა ნ. ნ. ბლოხინმა წამოაყენა წინადადება შეიქმნას სამუშაო ჯგუფი, რომელსაც დაეკისრება ერთობლივ გამოკვლევათა შინაარსისა და მიმართულების კოორდინირების ამოცანა.

სიტყვა ეძლევა საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრს ამხ. გ. გ. ლეჟავას. აღნიშნა რა, რომ ქართულ მედიცინას ფესვები შორეულ წარსულში აქვს გადგმული, იგი დაწვრილებით შეეხო საქართველოს საბჭოთა მედიცინის მეცნიერების მიღწევებს, პრობლემებს, რომლებზეც მუშაობენ საქართველოს სწავლული მედიკოსები. რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მთელი რიგი დაწესებულებები აქტიურად მონაწილეობენ საერთაშორისო მეცნიერულ-ტექნიკურ თანამშრომლობაში მთელ რიგ აქტუალურ პრობლემებზე.

ორატორმა აღნიშნა, თუ რა დიდ დახმარებას უწევდა რესპუბლიკას სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემია. იგი დაწვრილებით შეეხო რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სისტემის- ინსტიტუტებსა და მოსკოვის, ლენინგრადის, მოკავშირე რესპუბლიკების აკადემიურ ინსტიტუტებს, სამეცნიერო ცენტრებს შორის პარტნიორულ ურთიერთობებს, ასევე მედიცინის დარგში ... მეცნიერულ გამოკვლევათა შემდგომი გაღრმავების პერსპექტივებზე.

ორატორმა გააცნო კრების მონაწილეებს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ დასახული ღონისძიებანი, რომლებიც ითვალისწინებენ სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების საქმიანობის ეფექტიანობის ამაღლების ორგანიზაციული ფორმების შემდგომ სრულყოფას, ჯანმრთელობის დაცვის პრაქტიკაში სამეცნიერო მიღწევების დანერგვას, სამეცნიერო დაწესებულებების სტრუქტურის სრულყოფასა და მოწესრიგებას, უნაკლური აპარატურითა და მოწყობილობით კოლექტიური სარგებლობის ცენტრების შექმნას და ა. შ.

ახალი ურთიერთობა, ახალი შემოქმედებითი მეცნიერული კავშირი, რომელიც ჩვენი მოსკოველი კოლეგებისა და მეგობრების ინიციატივით ისახება დღეს, თქვა დასასრულ ამხ. გ. გ. ლეჟავამ, მთლიანად და სავსებით ასახავენ და ავითარებენ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეექვსე პლენუმზე გამოთქმულ ძირითად დებულებებს. ეჭვი არ არის, რომ ერთობლივი მეცადინეობით ახალ წარმატებებს მოვიპოვებთ საბჭოთა ადამიანების ჯანმრთელობის დაცვის საქმეში.

(საქინფორმი).

პასუხსაგები ხანა დაუდგათ მეცხოველეებს: დაიწყო პირუტყვის გამოზამთრება. გარდაბნის კიროვის სახელობის მერძევეობის საბჭოთა მეურნეობა მეცხოველეობის წამყვანი მეურნეობაა რაიონში. მსხვილფეხა რქიანი პირუტყვის სულადობა ათასს სჭარბობს, აქედან 280 საფურაჟე ძროხაა. კარგად მოემზადნენ გამოზამთრებისათვის გარდაბნელები. გეგმით გათვალისწინებული 600 ტონა სენაჟის ნაცვლად დამზადებულია 1200 ტონა, 2 ათასი ტონა სილოსი — გეგმით გათვალისწინებულზე თითქმის 500 ტონით მეტი. ზამთრისათვის მომარაგებულია 2.645 ტონა თივაც.

— მყარი საკვები ბაზა, — თქვა მერძევეობის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორმა ბ. იხმაილოვმა, — საშუალებას მისცემს მეცხოველეებს შეასრულონ სოციალისტური ვალდებულებანი და ყოველ ძროხაზე მიიღონ გეგმით გათვალისწინებული 2300 კილოგრამის ნაცვლად 2500 კილოგრამი რძე.

სურათზე: მოწინავე მწველავები პ. ალიევა და ა. ჰუსეინოვა.

ი. დავითაშვილის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

მგზნებარე რევოლუციონერის სახელოგნისა

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით მარნეულის რაიონის შულავრის მატულის პირველადი დამუშავების ფაბრიკას მიენიჭა მგზნებარე რევოლუციონერის, განმანათლებლის, პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწის, ვ. ი. ლენინის თანამებრძოლის ნარიმან ნარიმანოვის სახელი.

რესპუბლიკის მსუბუქი მრეწველობის ეს წარმო ბოლო დროს დარგში მოწინავეთა რიგებში ჩადგა. მისი კოლექტივი წელიწადში აწარმოებს თითქმის მეოთხედი მილიარდი მანეთის მთლიან პროდუქციას.

— საწარმოსათვის ნარიმან ნარიმანოვის სახელის მიკუთვნება ჩვენთვის ძალზე საპატიოა, — თქვა მახარისხელი უბნის უფროსმა ოსტატმა მ. ურუმოვმა, — იგი ხომ საქართველოში დაიბადა, დაუღალავად ეწეოდა განმანათლებელ მოღვაწეობას, ყოფილი ბორჩალოს მაზრის, კერძოდ სოფელ შულავრის უწიგნურ გლეხებს წერა-კითხვას ასწავლიდა. გამოჩენილი პარტიული და სახელმწიფო მოღვაწის სახელი, რომელსაც ამიერიდან ატარებს ჩვენი ფაბრიკა, გვავალებს კიდევ უფრო უკეთ, ეფექტიანად ვიმუშაოთ.

შულავრის ფაბრიკა მარნეულის რაიონის წამყვანი საწარმოა. მისმა კოლექტივმა წარმატებით შეასრულა მიმდინარე წლის ათი თვის საგეგმო დავალებანი და ნაკისრი ვალდებულებანი. წარმოებულია 205 მილიონ 831 ათასი მანეთის სასაქონლო პროდუქცია, იმ დროს, როცა გეგმა 202 მილიონ 163 ათას მანეთს ითვალისწინებდა.

რეალიზებულია გეგმასთან შედარებით თითქმის ოთხი მილიონი მანეთისასზე მეტი პროდუქცია.

—უფრო სტაბილური გახდა სხვა ეკონომიკური მაჩვენებლებიც, — თქვა ფაბრიკის დირექტორმა ა. ხუციშვილმა. — მაგალითად, სასაქონლო პროდუქციის ერთ მანეთზე დანახარჯების მხრივ მიღწეულია ეკონომია, რამაც საწარმოს მიუჯერეს ნახევარ მილიონ მანეთზე მეტი მისცა. დიდია მოგებაც. საკმარისია ვთქვათ, რომ შარშან იგი 13 მილიონ მანეთს შეადგენდა. 1980 წლის 7 მილიონის ნაცვლად. აღსანიშნავია, რომ ამჟამად გამოშვებული პროდუქციის მეტი მატება უზრუნველყოფილია შრომის ნაყოფიერების ზრდის გზით, ძირითადი წარმოების სიმძლავრეებისა და პერსონალის რაოდენობის გაუდიდებლად.

ნარიმან ნარიმანოვის სახელი გაანათებს ინტერნაციონალური მეგობრობის დღესასწაულსაც, რომელიც რაიონში 20 ნოემბერს გაიმართება. იგი მიეძღვნება გამოჩენილი რევოლუციონერის ხსოვნას. სტუმრთმოყვარე მარნეულელები ამ სახალხო დღესასწაულზე მოიწვევენ ყველას, ვინც სურვილს გამოთქვამს მონაწილეობა მიიღოს ზეიმში. სასურველ სტუმართა შორის იქნებიან ზუგდიდელები, რომლებთანაც მარნეულის რაიონის მშრომელებს აკავშირებს პარტნიორობა და მეგობრობა. გაიმართება სახალხო სეირნობა, კონცერტები, სპორტული შეჯიბრებები. (საქინფორმი).

ეკონომიკურ სწავლებას — ქმედითობა, შედეგიანობა

საყურადღებო პრობლემების გადაჭრაში, სამეურნეო მშენებლობის იდეოლოგიურ უზრუნველყოფაში ეკონომიკური სწავლების პრაქტიკული მიმართულების გაძლიერება რესპუბლიკის მშრომელთა ეკონომიკური სწავლების სისტემაში დაწყებული ახალი სასწავლო წლის დამახასიათებელი თავისებურებაა. ამის დადასტურებაა პირველი მეცადინეობა, რომელიც ყველგან გაიმართა თემაზე „საბჭოთა ადამიანების შემოქმედებითი ინიციატივა, მაღალი შეგნება, დისციპლინა და ორგანიზებულობა 1983 წლისა და მთლიანად ხუთწლედის გეგმის წარმატებით შესრულების საწინდარია“.

ამ მეცადინეობის მაღალი იდეურ-თეორიული დონე აღნიშნეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მშრომელთა ეკონომიკური განათლების საკოორდინაციო საბჭოს სხდომის მონაწილეებმა. მათ განიხილეს ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების შედეგები და პარტიის საოლქო, საქალაქო, რაიონულ კომიტეტებთან, რესპუბლიკის სამინისტროებთან და უწყებებთან არსებული მშრომელთა ეკონომიკური განათლების საბჭოების ამოცანები სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1983 წლის ივნისის პლენუმისა და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XIV პლენუმის მოთხოვნათა შესაბამისად.

აღინიშნა, რომ უკანასკნელ ხანს რესპუბლიკაში ბევრი რამ გაკეთდა მშრომელთა მარქსისტულ-ლენინური ეკონომიკური სწავლების გაძლიერებისათვის, შრომითი კოლექტივების კონკრეტული სოციალურ-ეკონომიკური ამოცანების გადაწყვეტასთან მისი კავშირის განმტკიცებისათვის. შესაბამისად გაიზარდა მსმენელთა ინტერესი ისეთი საკითხებისადმი, როგორიც არის მატერიალური რესურსების დაზოგვა, შრომის ორგანიზაციის გაუმჯობესება, დისციპლინის განმტკიცება. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივნისის პლენუმის დებულებათა შესაბამისად შემოღებულია ახალი სასწავლო კურსები: „კოლექტიური იჯარა სოფლად“, „მომჭირნეობისა და ყაირათიანობის მოწინავე გამოცდილება“, „ხელის შრომა მანქანებს დავაკისროთ“, „შრომითი კოლექტივი: მართვა, დისციპლინა, აღზრდა“ და სხვები, რომელთა შესწავლას შეუდგა 70 ათასზე მეტი მსმენელი. მარქსისტულ-ლენინური განათლების ყველა ფორმაში ეკონომიკურ ცოდნას იმაღლებს 400 ათასზე მეტი მშრომელი.

ჯეროვნად შეაფასეს რა მუშაობა, რომელიც პარტიულმა კომიტეტებმა, სამინისტროებმა და უწყებებმა გასწიეს ეკონომიკური განათლების სისტემის დაკომპლექტების გაუმჯობესებისათვის, პროპაგანდისტთა კადრების მომზადებისა და მეცადინეობის შედეგიანობის ამაღლებისათვის, სხდომის მონაწილეებმა ძირითადი ყურადღება დაუთმეს ამ დიდმნიშვნელოვან საქმეში არსებულ ნაკლოვანებებს, მოიყვანეს მაგალითები, რომლებიც მოწმობს, რომ რესპუბლიკის ზოგიერთ ქალაქსა და რაიონში სახალხო მეურნეობის მუშაკები კვლავინდებურად საკმარისად არ არიან ჩაბმული ეკონომიკურ სწავლებაში. შეშფოთება გამოითქვა იმის გამო, რომ ცალკეული ხელმძღვანელები ჯეროვნად ვერ აფასებენ ეკონომიკური განათლებისა და აღზრდის როლს თანამედროვე წარმოებაში და ამ საქმეში იმედს ამყარებენ მხოლოდ პრაქტიკულ გამოცდილებასა და ინტუიციაზე. ისინი ნელა გარდაქმნიან თავიანთ მუშაობას, ჯერ კიდევ არ ზრუნავენ საკმარისად სერიოზული სახალხოსამეურნეო ამოცანების გადაწყვეტის იდეოლოგიური უზრუნველყოფისათვის.

მიღებულ დადგენილებაში რესპუბლიკურმა საკოორდინაციო საბჭომ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ძირეულად უნდა გაუმჯობესდეს მშრომელთა ეკონომიკური განათლება და აღზრდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივნისის პლენუმისა და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XIV პლენუმის სულისკვეთებით. პარტიის საოლქო, საქალაქო და რაიონულ კომიტეტებთან, რესპუბლიკის სამინისტროებთან და უწყებებთან არსებული ანალოგიური საბჭოებს დაევალათ ეკონომიკური პროპაგანდა და ეკონომიკური აღზრდა მთლიანად დაუქვემდებარონ სახალხო მეურნეობის ინტენსიფიკაციის მოთხოვნილებებს, თანამედროვე ეკონომიკური აზროვნების, სოციალისტური გერგილიანობისა და საქმიანობის გამომუშავებას. უნდა მივაღწიოთ იმას, რომ სასემინარო მეცადინეობაზე რეგულარულად იხილავდნენ მსმენელთა კონკრეტულ წინადადებებს სამეურნეო საქმიანობის სრულყოფის შესახებ, მათ მიერ მომზირნეობის პირადი ანგარიშების, პირადი შემზევდრი გეგმების, სოციალისტური ვალდებულებების

18 ნოემბერი

უკანასკნელი

ფაქტები მოვლენები საკლესიო იუწყება

სკოლა: კადრების მომზადება

ეს ამ ორიოდე წლის წინათ იყო. მიმდინარეობდა ქართული ენისა და ლიტერატურის რესპუბლიკური ოლიმპიადის საორაორონ ტური. მოსწავლეებს მიეცათ თავისუფალი თემა: „ვის დავადგამდი დაფნის გვირგვინს?“. თბილისის 77-ე საშუალო სკოლის IX კლასის ორმა წარჩინებულმა მოსწავლემ მაია ხოშტარიამ და დათო მამუჩიშვილმა, რომლებიც ოლიმპიადაზე სხვადასხვა აუდიტორიაში მოხვდნენ, ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად თავიანთი თემის მთავარ გმირად აირჩიეს მათივე სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი დავით გონდაური და დაფნის გვირგვინიც მხოლოდ მისთვის გაიმეტეს. ორივე მოსწავლის ნამუშევარი უიურიმ „ხუთზე“ შეაფასა.

რამდენიმე ხნის შემდეგ რუსული ენისა და ლიტერატურის ზეპირი გამოცდა ტარდებოდა 77-ე საშუალო სკოლის X კლასში. მოსწავლე მაია ნიკოლაძეს შეხვდა ბილეთი, რომლის ერთ-ერთი საკითხი მოითხოვდა: „დასახელეთ ადამიანი, რომლისგანაც შენ იღებ მაგალითს. რატომ მოგწონს და გიყვარს იგი ყველაზე უფრო...“ და მოსწავლემ დასახელეა თავისი მასწავლებელი დავით გონდაური, თან დამატებულად დასახასიათა, „რატომ მოსწონს და უყვარს იგი ყველაზე უფრო“.

თავად პატიცემულ დავითს— ენენინისა და შრომის წითელი დროშის ორდენებისა და მრავალი მედლის კავალერს, საქართველოს სსრ დამსახურებულ მასწავლებელს, მასწავლებელ-მეთოდისტს რომ ჰკითხოთ, რა თვისებები მიაჩნია აუცილებლად მასწავლებლისთვის, გიპასუხებთ: ფართო ზოგადი განათლება, საგნის ღრმა ცოდნა, პროფესიისა და ბავშვების ყსაზღვრო სიყვარული, შრომისმოყვარეობა, პატიოსნება, სიმართლე, ჰუმანურობა, თავმდაბლობა, ობიექტურობა. ბავშვებთან დამოკიდებულებაში; საკუთარი ოჯახის, კოლეგებისა და მეგობრების სიყვარული, პატრიოტიზმი. და კიდევ: მასწავლებელი გარეგნულად სადად უნდა გამოიყურებოდეს, სუფთად, ფაქიზად უნდა იყოს ჩაცმული.

— მოსწავლეებში რაღას აფასებ ყველაზე მეტად?— ვეკითხები პატივცემულ დავითს.

— ზრდილობას, თავაზიანობას, შრომისმოყვარეობას, სიკეთისადმი მიდრეკილებას, ამხანაგებში ავტორიტეტსა და, რა თქმა უნდა, ნიჭს.

შემდეგ ერთ საიდუმლოებასაც გვიმხელს: ბუნებისაგან მომადლებული ნიჭით დაჯილდოებულს, მაგრამ ზარმაცსა და ცუღლუტს შრომისმოყვარე, ბეჯითი მოსწავლე მირჩევნია, თუნდაც იგი ნიჭით არ იყოს გამორჩეული, რადგან ნიჭი საბოლოოდ შრომაში ვლინდება, რაიმეს მიღწევა, გამარჯვება შეუპოვარი შრომის შედეგია მხოლოდ. ცხადია, მასწავლებელი გულხელდაკრეფილი არ უნდა ადევნებდეს თვალს მოსწავლის ხასიათის გამოვლინებას, დღენიადაგ უნდა ცდილობდეს მოსწავლეების ნიჭს სწორი მიმართულება მისცეს, ჩამოუყალიბოს შრომითი ჩვევები.

ვუსმენ პატივცემულ დავითს და უნებლიედ მახსენდება ერთი ძველი აღმოსავლური სიბრძნე— „ვინც ამბობს: ვეძიებდი, მაგრამ ვერ ვპოვებდიო, — მე მგონი ტყუის; ვინც ამბობს: არ ვეძიებდი, მაგრამ ვპოვებდიო, —მე მგონი გვატყუებს; ვინც ამბობს: ვეძიებდი და ვპოვებდიო, — მე მგონი მართალს ამბობს. მონდომება და მიღწევა განუყოფელია ერთმანეთისაგან“.

დიახ. ყველაფერი მონდომებით დაიწყო. ახლა 77-ე სკოლას მთელ რესპუბლიკაში იცნობენ თავისი ძლიერი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით, თანამედროვე მოთხოვნათა დონეზე მოწყობილი კლას-კაბინეტებით,მოზარდი თაობის სწავლებასა და აღზრდაში მოპოვებული მდიერი გამოცდილებით, მასწავლებელთა შესანიშნავი კადრებით. მაგრამ იყო დრო, როცა აქ, ამ ეზოში, ფიოლეტოვის ქუჩის 16 ნომერში, პატარა უსახური შენობა იდგა, რომელშიც მხოლოდ რამდენიმე კლასი იყო განსაცალებული. იყო დრო, როცა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალგაზრდა, ჯერ კიდევ გამოუცდელი, მაგრამ თავის პროფესიაზე უსაზღვროდ შეყვარებული მასწავლებელი გრიგოლ კობახიძე ამ სკოლის მოსწავლეს დავით გონდაურს ფიზიკას ასწავლიდა, ასწავლიდა, რომ იტყვიან, შიშველი ხელებით. მაშინ ამდენი სასწავლო ხელსაწყო-იარაღი, ტექნიკური საშუალება სად ჰქონდათ... ყველაფერი მასწავლებლის ცოცხალ სიტყვაზე, მის უნარსა და მოხერხებულობაზე იყო დამოკიდებული.

ღრმა თეორიული ცოდნით შეიარაღებული გრიგოლ კობახიძე ახალ საბჭოთა პედაგოგიკასა და წარსულის მდიდარ მემკვიდრეობაზე დაყრდნობით აგებდა თავის მუშაობას. კარგად ახსოვდა დიდი იაკობ გოგებაშვილის შეგონება: „ამრიგად, ჯერ საგანი, შემდეგ სმენითი აღქმა. თუ არ შეგიძლიათ უჩვენოთ თვით საგანი, უჩვენეთ ბავშვებს ნახატი, თუ ხელთ არც ერთი გაქვთ და არც მეორე, მაშინ მოიშველიეთ ცოცხალი სიტყვა“. და გრიგოლ კობახიძეც იშველიებდა ცოცხალ სიტყვას. მაგრამ იგი იმთავითვე გრძნობდა, რომ მარტო ამგვარი საშუალებით ვერ მიაღწევდა სწავლებაში სანუკვარ დონეს. და დაიწყო ახალგაზრდა სკოლის დირექტორმა ზრუნვა სკოლის აღჭურვაზე. იგი, მართლაც რომ, საკუთარი ზურგით ეზიდებოდა სკოლაში თანდათან მზარდი ჩვენი მრეწველობის მიერ ახალგამოშვებული სწავლების ტექნიკურ საშუალებებს, ხელსაწყო-იარაღებს. სად, როგორ ახერხებდა მაშინ ჯერ კიდევ დეფიციტური ხელსაწყო-იარაღების შოვნას, შეძენასა და სკოლაში მოტანას, ეს მისი „პირადი“ საქმე იყო.

ახლა გული გაგინთადებათ, სკოლის კლას-კაბინეტებში რომ შეიხედოთ. გრიგოლ კობახიძის ხელმძღვანელობით სკოლაში მოწყობილია ფიზიკის, ქიმიის, ბიოლოგიის, უცხო ენებისა და სხვა სასწავლო საგნების კაბინეტები, საბრძოლო დიდების მუზეუმი, პლანეტარიუმი, სამხედრო საქმის სწავლების, მართლაც რომ, სანიმუშო კაბინეტი, საზეიმოდ და საღურგლო სახელოსნოები, ავტოსახელოსნო, სადაც ძალზე ნაყოფიერად მუშაობენ მოსწავლეთა შრომითი აღზრდის მიზნით, აქვთ სპორტული მოედნები, სათბური... რომელი ერთი დავასახელოთ. წარმოიდგინეთ, რა დიდი მონდომება და შრომა იყო საჭიროო ყოველივე ამის აღჭურვა-მოწყობისათვის. უთუოდ ამის შედეგიც არის, რომ რესპუბლიკაში ერთ-ერთი პირველი სწორედ ეს სკოლა გადავიდა სწავლების კაბინეტურ სისტემაზე, რომ უკვე კარგა ხანია სკოლა უჩარჩენილებოდ მუშაობს, რომ პირველად აქ გადაწყვიტეს თვითმმართველობის დანერგვა... მოგვიანებით ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრებაში“ დაბეჭდილ სტატიაში „მ შ ობ ე ლ ი — მასწავლებლის საიმედო თანაშემწე“ პატივცემული გრიგოლი მშობელთა კომიტეტს, მშობლების დახმარებას ბევრ სიკეთეს მიაწერს.

რაკი სიტყვა სასწავლო კაბინეტებს შეემნაზე ჩამოვიდა, ნამეშად აქვე გიგაცნობთ, როგორ მოაწყო თავისი დაუღალავი დირექტორის ხელშეწყობით დავით გონდაურმა ბიოლოგიის კაბინეტი. იგი თანამედროვე მოთხოვნათა დონეზეა აღჭურვილი. აქ განლაგებულ კარადებსა და კედლებში დატანებულ სათავსებში ყველა თვალსაჩინო ხელსაწყოსა და იარაღს თავისი ადგილი აქვს მიჩენილი. გაგაოცებთ გამეფებული წესრიგი, სისადავე და სისუფთავე. თითქოს ყოველივე ამას მხოლოდ ერთი კაცი ხმარობსო, არადა, ნამ ვიცით, რომ დღეში აქ ასამდე ბავშვი შემოდის და იყენებს ამ თვალსაჩინოებას.

ისიც უნდა ითქვას, რომ ეს ერთადერთი მათემატიკის კაბინეტი როდია. სკოლას მათემატიკის სამი კაბინეტი აქვს და პატივცემულ დავითს, ცხადია, გრიგოლ კობახიძესთან ერთად, სამივეს მოწყობაში გარკვეული წვლილი მიუძღვის. მაინც როგორ ახერხებდა იგი ამას? აი ერთი მაგალითი: არცთუ იშვიათად ხდებოდა ხოლმე, რომ თვალსაჩინო ხელსაწყოების ბაზას არ აღმოაჩნდებოდა მათემატიკისათვის საჭირო რომელიმე ხელსაწყო, მაშინ დავით გონდაური ხელმარჯვე მოსწავლეებთან ერთად თვითონ ქმნიდა მას. წლების მანძილზე კაბინეტებში ასე დაგროვდა უამრავი თვითნაკეთი თვალსაჩინო დიდაქტიკური მასალა.

დავით გონდაურის 40-ზე მეტი წლის მუშაობის გამოცდილების განზოგადება ცალკე მსჯელობის საგანია და აქ ამაზე სიტყვას აღარ გავაგრძელებთ. ჩვენ მხოლოდ თაობათა ცვლაში მემკვიდრეობითობის დაცვის იმ პრინციპზე გვინდა ყურადღების გამახვილება, რომელსაც ამ სკოლაში მტკიცედ იცავენ, რომელიც უკვე ტრადიციად ქცეული და რომლის სათავის დამდები, ინიციატორი და განმხორციელებელიც გრიგოლ კობახიძეა — სსრ კავშირის სახალხო მასწავლებელი.

გრიგოლ კობახიძემ იმთავითვე სწორად გაიგო, რომ ახალი, კომუნისტური თაობის აღზრდისათვის მარტო მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნა-განმტკიცება საკმარისი არ იყო. „ყოველ სკოლაში უმნიშვნელოვანესია ლექციის იდეურ-პოლიტიკური მიმართულება. რით განისაზღვრება ეს მიმართულება? მთლიანად და მხოლოდ ლექტორთა შემადგენლობით. თქვენ ჩინებულად გესმით, ამხანაგებო, რომ ყოველი „კონტროლი“, ყოველი „ხელმძღვანელობა“, ყოველი „პროგრამა“, „წესდება“ და სხვა — ყოველივე ეს ფუჭი სიტყვაა ლექტორთა შემადგენლობის მიმართ. ვერავითარ კონტროლს, ვერავითარ პროგრამას და ასეთ რამეებს სრულიადაც არ ძალუძთ შეცვალონ მეცადინეობის ის მიმართულება, რომელიც ლექტორთა შემადგენლობით განისაზღვრება“, — ასე გვასწავლიდა ვ. ი. ლენინი და გრიგოლ კობახიძესაც ჩინებულად ესმოდა, რომ ის უდიდესი სიყვარული, რომელიც მას ჰქონდა პედაგოგიური საქმისადმი, ადამიანებისადმი, თავისი მოწაფეებისთვისაც უნდა ჩაენერგა. ამიტომაც იგი მთ მხოლოდ ფიზიკას კი არ ასწავლიდა, მასწავლებლებადაც ზრდიდა. ძაფი თითქოს თავისთავად გაიბა. ჯერ კიდევ თავისი მოღვაწეობის დასაწყისში გრიგოლ კობახიძემ აღმზრდელის უტყუარი ალღოთი იგრძნო, რომ მისი ბეჯითი მოსწავლე დავით გონდაური სწორედ ერთი იმთგანი იყო, ვინც შემდგომში შეძლებდა წარმატებით გაერთვა თავი მასწავლებლის ურთულესი პროფესიისათვის. და გრიგოლ კობახიძე არც შემცდარა.

სწორედ მისი მიზანმიმართული და სისტემატური მუშაობის შედეგი იყო, რომ მასთან აღიზარდნენ და კვლავ დაუბრუნდნენ მშობლიურ სკოლას ივანე დავით გონდაური, ალექსანდრე გიორგობიანი, ლავრენტი ჯაშიაშვილი, მარიამ თანდიაშვილი, მარიამ აივაზოვი, ნუნუ გოჩიტაშვილი... სულ ახლახან სკოლაში მათემატიკის მასწავლებლად მოვიდა ამავე სკოლის ყოფილი მოსწავლე ეკატერინე ქემაშვილი. პრინციპი — წინა კაცი უკანა კაცის ხიდია — აქ ყველა შემთხვევაში დაცული იყო. ასე, მაგალითად, გრიგოლ კობახიძე, როგორც უკვე ითქვა, დავით გონდაურს ასწავლიდა, დავით გონდაური — ლავრენტი ჯაშიაშვილს, ლავრენტი ჯაშიაშვილი — ეკატერინე ქემაშვილს. ზოგჯერ ისეც ხდებოდა, რომ ერთ ყოფილ მოსწავლეს მასწავლებლად ერთობლივი ძალით ზრდიდნენ. ვთქვათ, ეკატერინა ქემაშვილს დავით გონდაურიც ასწავლიდა, მეურეიობდა და ლავრენტი ჯაშიაშვილიც, ლავრენტი ჯაშიაშვილს — გრიგოლ კობახიძეც და დავით გონდაურიც. ამ პრინციპს გრიგოლ კობახიძე ამჟამადაც არ ღალატობს. მისი საბით სკოლას ჰყავს მაღალკვალიფიციური დირექტორი და გამრჯე მეურნე, მოსწავლეებსა და ახლგაზრდა მასწავლებლებს კი გამოცდილი გულთბილი დამრიგებელი.

ასე შემოიკრიბა გრიგოლ კობახიძემ ძლიერი პედაგოგიური კადრები, საქმის მოყვარული მასწავლებლები. მისი უდიდესი დამსახურება კი ის არის, რომ მან თვითონ, თავის სკოლაში აღზარდა ისინი.

და მერე როგორი მასწავლებლები არიან ისინი! მათი აღიარების დასტურად ერთი ასეთი ფაქტიც კმარა: თბილისის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის სახალხო განათლების სამმართველოს და განათლების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის მიერ გამოცხადებულ უჩვეულო კონკურსში, რომელიც პირველად 1981 წელს მოეწყო, ქალაქის საუკეთესო მასწავლებელთა სიაში დასახელებულ იქნა დავით გონდაური, მომდევნო, 1982 წელს კი ამავე კონკურსში გამარჯვებულთა შორის უკვე ლავრენტი ჯაშიაშვილი მოხვდა. ვინ იქნება მესამე ლაურეატი? დავით გონდაურს სწამს, რომ ამ შემოქმედებითს აღიარებას მისი სკოლის სხვა მასწავლებლებიც მიაღწევენ. მათ ხომ სითბო, ყურადღება, ჩვენი-დარ-გება არ აკლიათ, ამასთან ისინი ხომ ერთმანეთს ზრდიან!

ამ სკოლის ახალგაზრდა მასწავლებლებს, მართლაც, ბედმა გაუღიმა, მათ იქვე, თვალწინ ჰყავთ უფროსი მეგობრები, ვისაც შეიძლება მიბაძონ.

სხვათა შორის, დავით გონდაურმაც და ლავრენტი ჯაშიაშვილმაც თავის დროზე თავიანთი მოღვაწეობის დასაწყისში მთლად გაბედულად როდი გადადგეს პირველი ნაბიჯები: „მუშაობის დასაწყისში პირველი დღიდანვე მაინტერესებდა, საერთოდ გამოვდგებოდი თუ არა მასწავლებლად, გამიტაცებდა თუ არა ეს საქმე. ისე კი მოსწავლეობის დროსაც ვგრძნობდი, რომ იგი მეტად საინტერესო და ამავე დროს ძნელი პროფესია უნდა ყოფილიყო. საშუალო სკოლაში სწავლის პერიოდში ხშირად წარმოვიდგენდი ხოლმე თავს მასწავლებლად, ვფიქრობდი როგორ უნდა დამეჭირა თავი მოსწავლეების წინაშე და გაკვეთილზე ან მის გარეთ. საბედნიეროდ, მყავდა ბევრი საუცხოო, ლიდბუნებოვანი, მეტად განათლებული მასწავლებელი, ზოგიერთმა მათგანმა ჩემზე უდიდესი გავლენა მოახდინა და განსაზღვრა კიდეც ჩემი მომავალი პროფესია“, — იგონებს პატივცემული დავითი. „თავიდან ვეშვობდი, დარწმუნებული არ ვიყავი შევძლებდი თუ არა მასწავლებლობას. თქვენ წარმოიდგინეთ, პირველ ხანებში გაკვეთილზე შესვლაც კი მეშინოდა, ამ სკოლაში ხომ ჩემი ყოფილი მასწავლებლები მუშაობდნენ, უდიდეს პასუხისმგებლობას ვგრძნობდი. სამაგიეროდ, ერთი რამ ვიცოდი კარგად: ჩემს თავზე ბევრი უნდა მემუშავა“, — ამბობს ლავრენტი ჯაშიაშვილი, ახლა უკვე უფროსი მასწავლებელი, 26 კომისრის სახელობის რაიონის ფიზიკის მასწავლებელთა მეთოდგაერთიანების ხელმძღვანელი.

საკუთარ თავზე მუშაობა მასწავლებლად ყოფნის აუცილებელი პირობა და უპირველესი დანაბეჭდია. ეს ყოველთვის უნდა ახსოვდეს მასწავლებელს. უამისოდ იგი ვერ მოიპოვებს ავტორიტეტს სკოლაში, სიყვარულს მოსწავლეთა შორის. შემდეგ თანდათან მოვა რწმენა და, წლებთან ერთად გამრჯდებიან.

ზოგს ჰგონია, რომ მასწავლებლები ზაფხულობით მხოლოდ და მხოლოდ ისვენებენ. დავით გონდაური, მაგალითად, შვებულების პერიოდში ადგენს თავისი საგნის წლიურ თემატურ გეგმებს კლასების მიხედვით. ზაფხულობითვე ადგენს მათემატიკის წრის მუშაობის წლიურ სამუშაო გეგმასაც, რომელშიც, გარდა მოსწავლეთა მოხსენებებისა, გათვალისწინებულია მათი მონაწილეობა ნორჩ მათემატიკოსთა ოლიმპიადაში, სასწავლო-შემოქმედებითს კონფერენციაში, კონკურსებისა და შეჯიბრებების მოწყობა და სხვ. მათემატიკის წრეს დავით გონდაური ჩამოყალიბების დღიდან უცვლელად ხელმძღვანელობს. 1962 წელს მისი მოხსენება, წეგრთა მიერ შესრულებული ნამუშევრები, სკოლის სხვა მასალებთან ერთად, გაგზავნეს მოსკოვში, საბჭოთა კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე. აღიარებამაც არ დააყოვნა. სკოლა დაჯილდოდა ვერცხლის მედლით, წრის ხელმძღვანელი — ბრონჯაოს მედლით და ფოტოაპარატით, წრის წევრები კი დიპლომებითა და ასევე ფასიანი საჩუქრებით. სხვადასხვა წლებში იყო სხვა აღიარებაც.

სწავლება და აღზრდა ერთი მთლიანი პედაგოგიური პროცესია. მათი ერთმანეთისაგან გათიშულად წარმოდგენა შინაარსს უკარგავს თითოეულ მათგანს. ამიტომ დავით გონდაურის გაკვეთილები მხოლოდ და მხოლოდ მათემატიკური ფორმულებითა და თეორიებით როდია სავსე. აქ მასალა ისწავლება ცხოვრებასთან, აღზრდასთან მჭიდრო კავშირით და დროის შესაბამისი შინაარსით არის გამსჭვალული. ამასთან დავით მასწავლებელი მოსწავლეებს აწვდის ცნობებს მათემატიკის მეცნიერების განვითარების ისტორიიდან, მსოფლიო სამეცნიერო, მათ შორის საბჭოთა კავშირის მათემატიკური ცენტრების, მათემატიკური სკოლის გამოჩენილი წარმომადგენლების შესახებ.

სწავლების ბევრი მეთოდი არსებობს. ერთსა და იმავე მეთოდს სხვადასხვა მასწავლებელი სხვადასხვანაირად იყენებს და ამით მას სხვადასხვა ძალასა და ეფექტს ანიჭებს. დავით გონდაურს თავის ყველაზე დიდ გამარჯვებად ის მიაჩნია, რომ მისი გაკვეთილები, უპირველესად, მოსწონთ მოსწავლეებს, მეთოდისტებს, კოლეგებს, დირექციას. ამან გახაპირობა, რომ იგი სათავეში უდგას თბილისის 26 კომისრის რაიონის ქართული სკოლების მათემატიკის მასწავლებელთა მეთოდგაერთიანებას, თავის მდიდარ გამოცდილებას უზურველად უზიარებს მათ. ამას გარდა, მას სისტემატურად აქვს ლექციები დაბალ-ლოვნების ცენტრალურ და საქალაქო ინსტიტუტებში, ა. პუშკინის სახელობის პედაგოგიურ ინსტიტუტში, ტელევიზიით და სხვა. ალბათ, იშვიათია რესპუბლიკაში ისეთი მასწავლებელი (არა მარტო მათემატიკასა და ფიზიკაში), რომ მისი გაკვეთილები არ მოესმინოს.

ლავრენტი ჯაშიაშვილიც, როგორც მასწავლებელი, უშუალოდ მის გაკვეთილებზე აღიზარდა. არ ყოფილა შემთხვევა, რომ მას რაიმე დასჭირვებოდა და სრული დახმარება არ მიეღო უფროსი მეგობრისაგან. თვით საგანში, — ფიზიკაში — კი არასოდეს აკლდა გრიგოლ კობახიძის და თავისი წინამორბედის დავით მეასის რჩევა, კონსულტაცია.

ლავრენტი ჯაშიაშვილმა 77-ე სკოლაში მუშაობა 1959 წლიდან დაიწყო. თავიდან იგი ელექტრიკასა და გამაძლიერებელ მოწყობილობებს ასწავლიდა. ეს საწარმოო სწავლების გაკვეთილები 2 საათის შემდეგ ტარდებოდა და ლავრენტი დილის საათებში თავისუფალი იყო ხოლმე. როგორც კი თავალს მოჰკრავდა მას დერეფანში გრიგოლ კობახიძე, მაშინვე დავით მეასის გაკვეთილებზე შეგზავნიდა მოსასმენად. ასე იწრთობოდა ახალგაზრდა კადრი. ამ გაკვეთილებმა ბევრი რამ შესძინა მას. თანდათან გამოუმუშავდა პედაგოგიური ტაქტი და ალღო, გაკვეთილის ჩატარების ტექნიკა. დავით მეასის გარდაცვალების შემდეგ კი აგერ უკვე თითქმის 20 წელია ლავრენტი ძირითადად მხოლოდ ფიზიკას ასწავლის. ასე გახდა იგი ღირსეული მასწავლებლის საქმის ღირსეული განმგრძობი.

ფიზიკის კაბინეტი, რომელიც ასევე გრიგოლ კობახიძემ შექმნა, ახლა მისი შემოქმედებითი ლაბორატორიაა. კაბინეტი პროგრამით გათვალისწინებული ყველა პრაქტიკული სამუშაოს ჩატარების შესაძლებლობას იძლევა. მასზე წარმოდგენის შესაქმნელად მხოლოდ ამის თქმაც კმარა, რომ იგი 4 ოთახისაგან შედგება, ხოლო ტექნიკური საშუალებები, რომლებითაც იგი უხვად არის აღჭურვილი, დისტანციურად იმართება სადემონსტრაციო მაგიდიდან. გაკვეთილებზე ლავრენტი ჯაშიაშვილი პრაქტიკულად იყენებს მის მიერვე შექმნილ სხვადასხვა ნიმანშემფასებელ და გამოსათვლელ მანქანებს, სხვა ხელსაწყო-იარაღებს. კეთილსინდისიერი და ნაყოფიერი შრომა შეუმჩნეველი არ რჩება. აღიარება და ჯილდო არც ლავრენტი ჯაშიაშვილს აკლია. თავად იგი უაღრესად საპატიოდ თვლის სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს და განათლების მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის საპატიო სიგელსა და სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენის ბრონჯაოს მედალს.

აი ასეთები არიან ამ ერთი სკოლის მასწავლებლები. მათი სადაგი დღეები ერთმანეთზე მშვენიერია, რადგან ისინი აღსავსე რწმენით, ძიებით და სიყვარულით...

გ. ხანდამიშვილი,
პედაგოგიკის მეცნიერებათა კანდიდატი, საქართველოს სსრ დამსახურებული ჟურნალისტი.

„ვის დავადგამდი დაფნის გვირგვინს“

პორტუგალიელი პარლამენტარები საქართველოში

17 ნოემბერს თბილისში ჩამოვიდა პორტუგალიის პარლამენტის დელეგაცია. სამი დღის მანძილზე სტუმრები გაეცნობიან საქართველოს მშრომელთა მიღწევებს, დაათვალიერებენ თბილისისა და მცხეთის ღირსშესანიშნაობებს, ეწვევიან საგარეჯოს რაიონს.

პორტუგალიელი პარლამენტარები შეხვდნენ საქართველოს საზღვარგარეთის ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობის საზოგადოების აქტივს. ამ საზოგადოების პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ გ. ნ. მელაძემ სტუმრებს გააცნო ქართველი ხალხის ისტორია და უძველესი კულტურა, საბჭოთა საქართველოს მიღწევები ეკონომიკის, კულტურის, ჯანმრთელობის დაცვის დარგში. მან აღნიშნა, რომ უკანასკნელ წლებში გააქტიურდა პორტუგალიისა და ჩვენი რესპუბლიკის ურთიერთობა. ჩვენი ხალხების დაახლოებას ხელი შეუწყო საბჭოთა კავშირის დღეებმა, რომელიც პორტუგალიაში გაიმართა საქართველოს მაგალითით, და პორტუგალიის კულტურის დღეებმა ჩვენს რესპუბლიკაში.

სტუმართა სახელით გამოსულმა დეპუტატმა რაულ დი კაშტრომ მადლობა გადაიხადა საქართველოს მიწა-წყალზე პორტუგალიის დელეგაციის გულთბილად მიღებისათვის. მან აღნიშნა, რომ პორტუგალიელი პარლამენტარები ახლანდელ ვიზიტს განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებენ, როგორც საბჭოთა კავშირისა და პორტუგალიის ხალხთა ურთიერთობისა და მეგობრული კონტაქტების გაღრმავების შესაძლებლობას. (საქინფორმი).

● 19 ნოემბერი, 1983 წ. ●

ავაღორძინოთ დაძაბულობის შენელების პოლიტიკა

ასეთ აზრს გამოთქვამენ ცნობილი ამერიკელი პოლიტიკური და საზოგადო მოღვაწეები

ვაშინგტონი. შეერთებულ შტატებს აკისრია მთელი პასუხისმგებლობა საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის მკვეთრი გაუარესებისათვის. ასეთი აზრი გამოთქვეს ცნობილმა ამერიკელმა პოლიტიკურმა და საზოგადო მოღვაწეებმა, რომლებიც გამოვიდნენ სენატის საგარეო საქმეთა კომისიისა სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების დიპლომატიური ურთიერთობის დამყარების 50 წლისთავთან დაკავშირებით გამართულ მოსმენებზე.

ახლანდელი საერთაშორისო ვითარების ერთ-ერთი ყველაზე საგანგაშო ასპექტია, განაცხადა ამ ცნობილმა პოლიტიკურმა მოღვაწემ, სენატის საგარეო საქმეთა კომისიის ყოფილმა თავმჯდომარემ უ. ფულბრაიტმა, სსრ კავშირის მიმართ რეიგანის ადმინისტრაციის უაღრესად მტრული რიტორიკა. ახლა, როცა გამალებულმა შეიარაღებამ განსაკუთრებით საშიშ მასშტაბს მიაღწია, უაღრესად საჭირო გახდა საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის გაუმჯობესება. მაგრამ ამისათვის მკვეთრად უნდა შეიცვალოს ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის პოზიცია.

ფულბრაიტმა აღნიშნა, რომ საერთაშორისო კლიმატზე მეტად ნაყოფიერი გავლენა მოახდინა საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების პოლიტიკამ, რომელიც 70-იან წლებში ხორციელდებოდა. დაძაბულობის შენელება, თქვა მან, ეკონომიკის აღორძინებას უზრუნველყოფს, მშვიდობის შენარჩუნებისა და ბირთვული ომის თავიდან აცილების ეფექტიანი საშუალებაა.

ფულბრაიტმა თქვა, რომ აბსოლუტურად საფუძვლიანია საბჭოთა კავშირის შეშფოთება ამერიკის შეერთებული შტატების მილიტარისტული მზადების გამო. საბჭოთა კავშირი სავსებით კანონიერად არის აღშფოთებული დასავლეთ ევროპაში ახალი ამერიკული რაკეტების განლაგებით, აგრეთვე იმით, რომ მიმდინარე საფინანსო წელს ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესმა სამხედრო მიზნებისათვის 250 მილიარდ დოლარზე მეტი გამოყო. მოითხოვა რა ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესის სენატის მიერ სტრატეგიული შეტევითი შეიარაღების შეზღუდვის მეორე ხელშეკრულების რატიფიკაცია, მან ამავე დროს მთავრობას მოუწოდა ააღორძინოს დაძაბულობის შენელების პოლიტიკა, მოლაპარაკების გზით მიაღწიოს სსრ კავშირთან შეთანხმებას შეიარაღებისადმი კონტროლის დარგში, გამალებული შეიარაღების შეზღუდვასა და შემცირებას.

როგორც ეროვნული უშიშროების საგენტოს ყოფილმა დირექტორმა გადამდგარმა ადმირალმა ნ. გეილერმა განაცხადა, სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ურთიერთობის უსწრაფესი გაუმჯობესება უთუოდ სასარგებლო იქნება ორი ქვეყნის როგორც უშიშროებისათვის, ისე ეკონომიკისთვისაც, ამავამად, ხაზი გაუსვა მან, საჭიროა დაიდოს ყოვლისმომცველი შეთანხმება შეიარაღებისადმი კონტროლის შესახებ. ასეთი შეთანხმების შემუშავებისას დაუშვებელია ზეგადვლენის მოხდენა და დაშინება-დაყვავების ყბადაღებული პოლიტიკა, რადგან ჩვენც და საბჭოთა კავშირიც თანაბრად ვართ დაინტერესებული ბირთვული ომის თავიდან აცილებით. ერთხელ და სამუდამოდ უნდა მოვუღოთ ბოლო მუქარით აღსავსე და შეურაცხმყოფელ რიტორიკას, თქვა გეილერმა, შეეწყვეტოთ ბირთვული ომისათვის მზადების დოქტრინის შემუშავება, შევაჩეროთ ბირთვული იარაღის შემდგომი დამუშავება, წარმოება და გამოცდა, უფრო რეალისტურად მივუდგეთ უშიშროების პრობლემას. ანტაგონიზმის, ეჭვიანობისა და ცინიზმის ატმოსფეროში შეთანხმების მიღწევა უაღრესად ძნელია. სულაც არ არის აუცილებელი, რომ შეერთებული შტატები უთუოდ იწონებდეს ან მხარს უჭერდეს სსრ კავშირის პოლიტიკას, განაცხადა გეილერმა, საკმარისია ვისწავლოთ მასთან თანაარსებობა, ვაღიაროთ არსებული რეალობა.

საბჭოთა დელეგაციის ვიზიტი

● მაროკო

რაბათი. საქართველოს სსრ ფინანსთა მინისტრი დ. ნ. დვალიშვილი, რომელიც მეთაურობს საბჭოთა კავშირის დელეგაციას მაროკოში მიმდინარე საბჭოთა კავშირის კულტურის დღეებზე, მიიღო მაროკოს პრემიერ-მინისტრის დელეგატმა მინისტრმა, „მაროკო-სსრ კავშირის“ მეგობრობის საზოგადოების თავმჯდომარის მოადგილემ ამბელ ქერიმ გალაბმა.

გაიმართა საუბარი, რომლის დროს განიხილეს საბჭოთა კავშირ-მაროკოს მეგობრული ურთიერთობის განვითარებისა და სსრ კავშირის და მაროკოს ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობის, კერძოდ, კულტურის დარგში თანამშრომლობის გაფართოების საკითხები.

● გრენადა

შეჯაჭვები გრძელდება

ჯორჯთაუნი. გაიანის რადიოს ბოლო ცნობების თანახმად, გრენადის მთის და ზოგიერთ სხვა რაიონში, კერძოდ, ვუდლენდსა და გრენანდს-მოულდში, გრძელდება შეიარაღებული შეტაკება ამერიკელ) ოკუპანტებსა და კუნძულის მამაც პატრიოტებს შორის. იმოწმებს რა გრენადის წყაროებს, რადიო აღნიშნავს, რომ ვაშინგტონის წარმომადგენლები ცდილობენ შეამცირონ მონაცემები თავიანთი დანაკარგების შესახებ. გადაცემაში აღნიშნულია, რომ ინტერვენტებს მოუკლეს დაახლოებით სამოცდაათი კაცი, და არა ოცი, როგორც აცხადებენ ამერიკის შეერთებული შტატების წარმომადგენლები.

როგორც რადიო იუწყება, გრენადის მშვიდობიან მოსახლეობას შორის მსხვერპლი 160 კაცს შეადგენს. ბევრი გრენადელი „უგზოუკვლოდ დაკარგულად ითვლება“.

ვაშინგტონი. გრენადაში ამერიკის შეერთებული შტატების 4 ათასი კაცისაგან შემდგარმა საოკუპაციო ჯარების კონტინგენტის სარდალმა, გენერალმა ფარისმა ჟურნალისტებთან საუბარში აღიარა, რომ კუნძულზე მიმდინარეობს გრენადელთა საყოველთაო ჩხრეკა-დაკითხვა. ბევრს ათავსებენ სატუსაღოებსა და საკონცენტრაციო ბანაკებში. ბოლო დღეებში დაიპატიმრეს და დაკითხეს 1200-ზე მეტი გრენადელი.

● საფრანგეთი

პრეზიდენტის ინტერვიუ

პარიზი. საფრანგეთის პრეზიდენტმა ფ. მიტერანმა საფრანგეთის „ანტენ-2“ ტელეკომპანიას მისცა ინტერვიუ, რომელშიც შეეხო მთელ რიგ აქტუალურ საერთაშორისო პრობლემებს.

მიტერანმა გააკრიტიკა ცენტრალურ ამერიკაში ამერიკის შეერთებული შტატების პოლიტიკა, გადაჭრით დაგმო ამერიკის ინტერვენცია გრენადაში. თავისი მოქმედებით შეერთებულმა შტატებმა გვიჩვენა, რომ ის ანგარიშს არ უწევს „ფუძემდებლურ უფლებებს, რომლებიც საფუძვლად დაედვა საერთაშორისო გაერთიანებას“, ხაზგასმით აღნიშნა პრეზიდენტმა. ფ. მიტერანმა მოიყვანა ამერიკის პროპაგანდის სიყალბის მამხილებელი ფაქტი. ამ პროპაგანდის მიზანია, კერძოდ, გაამართლოს გრენადის წინააღმდეგ ყაჩაღური აგრესია რაღაც „საფრთხით“, რომელიც თითქოს იქ შეექმნათ ბოლო დროს ამ

ᲒᲛᲘᲠᲝᲑᲐ ᲐᲒᲘᲡᲙᲠᲝᲕᲜᲔᲑᲡ ᲡᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝᲡ ᲖᲔᲪᲐᲡ

ᲓᲘᲓ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გამარჯვების აღსანიშნავად მუდამ სიამაყით ვიხსენებთ საბჭოთა მეომრების გმირობასა და მამაცობას, მათს მხედრულ უნარს, მამულიშვილობასა და ვაჟკაცობას. ხშირად ვამბობთ, ვკითხულობთ და ვწერთ: გმირი, გმირობა და გმირული საქმეები...

გიფიქრიათ რა არის გმირობა, გმირული მოქმედება, ვინ არის გმირი, როგორია მისი თვისებები?

ამის თაობაზე მეცნიერული კონფერენციის არსი, მისი ძირითადი დებულებანი გადმოცემულია სპეციალურ საბჭოთა სამეცნიერო ლიტერატურაში. ყველაზე კომპეტენტური წიგნის — „დიდი საბჭოთა ენციკლოპედიის“ მეექვსე ტომის 422-ე გვერდზე გმირობის, გმირისა და გმირული მოქმედების შესახებ, კითხულობთ:

...თავისი საზოგადოებრივი ეღერადობით ისეთ უმნიშვნელოვანეს მოქმედებათა ჩადენა, რომლებიც უპასუხებს სახალხო მასების, მოწინავე კლასების ინტერესებს და ადამიანებისაგან მოითხოვს პირად მამაცობას, სიმტკიცეს, გარდუვალი თავგანწირვისათვის მზადყოფნას.

თუ რა არის სამხედრო გმირობა, რაში იჩენს იგი თავს, რა ვითარებაში ვლინდება მეომრის გმირობა, ამავე ენციკლოპედიის მეორე ტომის 537-ე გვერდზე ნათქვამია: სამხედრო გმირობა თავს იჩენს სხვადასხვა ფორმით, ყველაზე რთულ და საშიშ სიტუაციაში, რომელიც მოითხოვს დიდ ნებისყოფას, მთელი სულიერი და ფიზიკური ძალების დაძაბვას, მაღალ მხედრულ ოსტატობას.

ახლა მოდით, ვნახოთ, სამამულო ომის მონაწილეთა შორის ვის როგორ ესმოდა ეს მაღალი, კეთილშობილური მოვალეობა.

მრავალთა შორის, ამ მხრივ, უთუოდ დამახასიათებელია პოეტ სიმონ ჩიქოვანის შემოქმედებითი გამოცდილება. მან ფრონტზე, თანამემამულეთა დევნიზიში ყოფნისას, ბრძოლის მონაწილეთაგან გაიგო მესანგრეთა ბატალიონის კომისრის, პოლიტბელის ვლადიმერ კანკავას მამაცობისა და თავგანწირვის ამბავი. იგი საფუძვლიანად გაერკვა ვითარებაში და ოპერატიულად დაწერა პუბლიცისტური ნარკვევი. სამი თვის შემდეგ, როცა სამშობლომ კომისარს (სიკვდილის შემდეგ) 1942 წლის დეკემბერში საბჭოთა კავშირის გმირის სპეციალური წოდება მიანიჭა, პოეტმა მას მშვენიერი ბალადა მიუძღვნა.

ორივე ნაწარმოები, ნარკვევიც და ბალადაც, სწორად, რეალურად ასახავს გმირის საბრძოლო მოქმედებას, მის მხედრულ ინიციატივას, გადამწყვეტ ნაბიჯს სადესანტო შეტევითს ბრძოლაში, შემდეგ კი მძიმე კრიტიკულ ვითარებაში მის გასაოცარ სიმტკიცეს, ურყევ ნებისყოფას, მეომრულ ოსტატობას.

ეს მხედრული ეპიზოდი დოკუმენტად შევიდა გმირის საბრძოლო ატესტაციაში და ჯეროვანი ადგილი დაიკავა დიდი სამამულო ომის მონაწილე ქართველ მეომართა მხედრულ მატიანეში.

„ნაკადულმა“ თავის დროზე დასტამბა ორი ძალზე საჭირო, ამასთან საინტერესო კრებული — „ლაპარაკობენ დაღუპული გმირები“ (დღეს იგი ბიბლიოგრაფიული იშვიათობაა!). მასში წარმოდგენილია 150-ზე მეტი სამშობლოსათვის თავდადებული მეომრის სამკუთხა ფოტოტესტი ბარათები. მისი ავტორები არიან საბჭოთა კავშირის გმირები: მეზღვაური ნოე ადამია, კომისარი ვლადიმერ კანკავა, მედროშე ნიკოლოზ გოგიჩაიშვილი, მფრინავი ჰეჰეკო ბენდელიანი, არტილერისტი ვლადიმერ ხარაზია, აგრეთვე მებრძოლი ალექსანდრე შალამბერიძე, პარტიზანი ზოია რუბაძე, პოეტი მირზა გელოვანი, მეზენიტე ბაბილინა სიხარულიძე, სანინსტრუქტორი თინა ოსესებიძე, ტანკისტი ბორის სტურუა, პოლკის კომისარი ამბროსი რამიშვილი და სხვები. ყოველი სამკუთხა ბარათი გულადობისა და ვაჟკაცობის მეტყველი დოკუმენტია.

და როცა ამ ბარათების კვალდაკვალ მაღი ავტორების საბრძოლო ცხოვრებას ვიხსენებთ, „მკაცრად ვხედავთ ერთიანობის უბადლო ნიმუშებს. ეს ჯარისკაცული ბარათები დამჯერებლად აღადგენენ მებრძოლი კაცის თავდადებას.

ამ ოთხი ათეული წლის წინანდელ, დროისაგან ფერშეცვლილ, მაგრამ დაუვიწყარ ბარათებში ნათლად ჩანს იმ ადამიანის სულიერი განწყობილება, რომელიც სისხლს ღვრიდა ბრძოლის ველზე, სასახელოდ იცავდა სამშობლოს

ᲒᲛᲘᲠᲝᲑᲐ ᲐᲒᲘᲡᲙᲠᲝᲕᲜᲔᲑᲡ ᲡᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝᲡ ᲖᲔᲪᲐᲡ

ამასთან საინტერესო ერთეული — „ლაპარაკობენ დაღუპული გმირები“ (დღეს იგი ბიბლიოგრაფიული იშვიათობაა!). მასში წარმოდგენილია 150-ზე მეტი სამშობლოსათვის თავდადებული მეომრის სამკუთხა ფოტოტესტ ბარათები. მისი ავტორები არიან საბჭოთა კავშირის გმირები: მეზღვაური ნოე ადამია, კომისარი ვლადიმერ კანკავა, მედროშე ნიკოლოზ გოგიჩაიშვილი, მფრინავი ჰეჰეკო ბენდელიანი, არტილერისტი ვლადიმერ ხარაზია, აგრეთვე მებრძოლი ალექსანდრე შალამბერიძე, პარტიზანი ზოია რუბაძე, პოეტი მირზა გელოვანი, მეზენიტე ბაბილინა სიხარულიძე, სანინსტრუქტორი თინა ოსესებიძე, ტანკისტი ბორის სტურუა, პოლკის კომისარი ამბროსი რამიშვილი და სხვები. ყოველი სამკუთხა ბარათი გულადობისა და ვაჟკაცობის მეტყველი დოკუმენტია.

და როცა ამ ბარათების კვალდაკვალ მაღი ავტორების საბრძოლო ცხოვრებას ვიხსენებთ, „მკაცრად ვხედავთ ერთიანობის უბადლო ნიმუშებს. ეს ჯარისკაცული ბარათები დამჯერებლად აღადგენენ მებრძოლი კაცის თავდადებას.

ამ ოთხი ათეული წლის წინანდელ, დროისაგან ფერშეცვლილ, მაგრამ დაუვიწყარ ბარათებში ნათლად ჩანს იმ ადამიანის სულიერი განწყობილება, რომელიც სისხლს ღვრიდა ბრძოლის ველზე, სასახელოდ იცავდა სამშობლოს

დამოუკიდებლობას და ღირსებას.

მრავალთა შორის ერთ-ერთ ნათელ და ტიპურ მაგალითად შეგვიძლია მოვიყვანოთ კომუნისტის, უმეროსი სერჟანტის შოთა გამცეგლიძის საბრძოლო ცხოვრება, მისი მხედრული შემართება, რომელიც მეტად პასუხსაგები ამოცანის შესასრულებლად და ამხანაგების სიცოცხლის გადასარჩენად ხელუყმბარების კონით მტრის მძიმე ტანკს შეუვარდა და მწყობრიდან გამოიყვანა იგი.

რა არის ასეთი გმირობის მასაზრდოებელი წყარო?

ამ კითხვაზე ყველაზე უკეთ, დამაჯერებლად პასუხს იძლევა 20 წლის გმირის ფრონტიდან დედისადმი გამოგზავნილი სამკუთხა ბარათები. მოდით, თანამიმდევრულად გავეცნოთ მათ.

27. VIII. 41.

„სალამი საყვარელ დედას!

დედა, ამ წერილს გზიდან გწერ, ისევ თბილისს შთაბეჭდილებებით ვარ სავსე. შენზე ვფიქრობ. არ მომეწონა, დედაჩემო, ცრემლებით რომ გამომაცილე. შენ ხომ უშიშრობა და სიმტკიცე ჩამინერგე გულში. ამიტომ აღარ უნდა აღელვებულიყავი, მით უმეტეს, რომ სულ იმას ამბობდი, ამ ომში ყველაზე მეტად გულადი და უშიშარი გაიმარჯვებსო!...

იცი, დედა, მე მინდა ფრონტზე კომუნისტი გავხდე, ხოლო ყოველი კომუნისტი უნდა ფიქრობდეს იმაზე, რომ ყველა ადამიანი კარგად ცხოვრობდეს. ფრონტზე ჩემი მეგობრები რომ კარგად იქნებიან, მეც არაფერი გამეჭირდება. ასე რომ, ჩემი ნუ გედარდება, ერთი რამ გწამდეს, შენი შვილი, ჩემო საყვარელო დედაკო, სირცხვილს არ გაჭმევს.

არაფერი იდარდო, დედა, გკოცნი მრავალჯერ, შენი შვილი შოთა“.

1942 წლის თებერვალი.

„ძვირფასო დედა, სალამი!

მე კარგად ვარ, უკვე ყოველმხრივ მივეჩვიე ფრონტულ ცხოვრებას, კარგად დავეუფლე საბრძოლო ტექნიკას. ჩემთვის ახლა საშიში აღარაფერია ბრძოლის ველზე. ჰიტლერელებს შავ დღეს

ბარათები. მოდით, თანამიმდევრულად გავეცნოთ მათ.

27. VIII. 41.

„სალამი საყვარელ დედას!

დედა, ამ წერილს გზიდან გწერ, ისევ თბილისს შთაბეჭდილებებით ვარ სავსე. შენზე ვფიქრობ. არ მომეწონა, დედაჩემო, ცრემლებით რომ გამომაცილე. შენ ხომ უშიშრობა და სიმტკიცე ჩამინერგე გულში. ამიტომ აღარ უნდა აღელვებულიყავი, მით უმეტეს, რომ სულ იმას ამბობდი, ამ ომში ყველაზე მეტად გულადი და უშიშარი გაიმარჯვებსო!...

იცი, დედა, მე მინდა ფრონტზე კომუნისტი გავხდე, ხოლო ყოველი კომუნისტი უნდა ფიქრობდეს იმაზე, რომ ყველა ადამიანი კარგად ცხოვრობდეს. ფრონტზე ჩემი მეგობრები რომ კარგად იქნებიან, მეც არაფერი გამეჭირდება. ასე რომ, ჩემი ნუ გედარდება, ერთი რამ გწამდეს, შენი შვილი, ჩემო საყვარელო დედაკო, სირცხვილს არ გაჭმევს.

არაფერი იდარდო, დედა, გკოცნი მრავალჯერ, შენი შვილი შოთა“.

1942 წლის თებერვალი.

„ძვირფასო დედა, სალამი!

მე კარგად ვარ, უკვე ყოველმხრივ მივეჩვიე ფრონტულ ცხოვრებას, კარგად დავეუფლე საბრძოლო ტექნიკას. ჩემთვის ახლა საშიში აღარაფერია ბრძოლის ველზე. ჰიტლერელებს შავ დღეს

ვანადგურებთ ფაშისტ მტაცრავლებს. ჩემო საყვარელო დედაკო, გაიხარე, მე უკვე პარტიის წევრობის კანდიდატი ვარ, სულ მალე გამარჯვების დროშას ავაფრიალებთ ბერლინში და მეც გამარჯვებული დაგიბრუნდები შინ, გკოცნი უთვალავჯერ, შენი შვილი შოთა“.

რა შეიძლება დავუმატოთ ამ ოთხ ფრონტულ ბარათს? აქ ნათლად ჩანს მისი ავტორის, ამაღლებული მიზნისათვის მებრძოლის პატრიოტული სიტყვა და საქმე, რომელიც 1945 წლის დასაწყისში გმირობით დაადგირგვინა. მისი ჯარისკაცული ღვაწლი ღირსეულად დაფასა სამშობლომ — უმეროსი სერჟანტი შოთა გამცეგლიძე დაჯილდოვეს ჯარისკაცული მედლით „მამაცობისათვის“, მეორე ხარისხის დიდების ორდენით, საბჭოთა კავშირის გმირის ოქროს ვარსკვლავთა და ლენინის ორდენით. თავდაკცის მინისტრის სპეციალური ბრძანებით იგი სამდამად ჩარიცხულია თავისი ნაწილის პირადი შემადგენლობის სიაში...

გავიხსენოთ პირადი მამაცობის, სიმტკიცისა და მხედრული ოსტატობის კიდევ ერთი, ფრიად დამახასიათებელი საბრძოლო მაგალითი.

1942 წლის 20 დეკემბერს უმაღლესმა მთავარსარდალმა ი. ბ. სტალინმა პოდპოლკოვნიკ მიხეილ დიასამიძეს სტალინგრადის ფრონტზე გაუგზავნა პირადი მისასალმებელი დეპეშა: „ვამაყობ თქვენი მედგარი ბრძოლით. არც ერთი ნაბიჯი უკან. მთავრობის ჯილდოზე წარმოგადგინეთ მებრძოლები და მეთაურები, რომლებმაც თავი ისახელეს“.

რით დაიმსახურა ეგზომ დიდი ყურადღება და ასეთი მაღალი შეფასება პოლკის მეთაურმა, პოდპოლკოვნიკმა მიხეილ დიასამიძემ?

სამხედრო მატიანე გვაუწყებს: ათასობით მამაცი ქართველი მეომარი იბრძოდა 1942 წელს სტალინგრადთან. ერთ-ერთი მათგანი იყო პოლკის მეთაური, პოდპოლკოვნიკი, კომუნისტი მიხეილ დიასამიძე. არაერთ ბრძოლაში მონაწილეობდა იგი, უნარიანად, თავგანწირულ ბრძოლებს ხელმძღვანელობდა ნაწილს, ორჯერ დაიჭრა, მაგრამ მწყობრი, თანამოღვაწეები არ მიუტოვებია.

1942 წლის 19 ნოემბერს საარტილერიო ზალპებმა აუწყა საბჭოთა ჯარების შეტევაზე გადასვლა სტალინგრადთან, გერმანელ დამპყრობთა დიდი დაჯგუფება ალყაში მოექცა, მტერმა გადაწყვეტ ბრძოლებს მიმართა, განადგურებისაგან უნდოდა გადაერჩინა გარშემორტყმული ჯარები და კონტრშეტევა წამოიწყო.

მტრის ამ იერიშის წინააღმდეგ ბრძოლის შუაგულში მოქმედებდა დივიზია, რომლის შემადგენლობაში იბრძოდა მიხეილ დიასამიძის პოლკი. იგი ხუთი დღე-ღამის განუწყვეტელ ბრძოლებში წარმატებით იგერიებდა მტრის ჭარბი ძალების იერიშებს.

უმაღლესი მთავარსარდლის პირადი მისალმების მესამე დღეს, 1942 წლის 22 დეკემბერს გამოქვეყნდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება პოდპოლკოვნიკ მიხეილ სტეფანეს ძე დიასამიძისათვის საბჭოთა კავშირის გმირის წოდების მინიჭების შესახებ. მისი ნაწილის ბევრ მეომარს გადაეცა საბრძოლო ორდენები და მედლები, ხოლო პოლკს მიენიჭა გვარდიულის საპატიო წოდება.

უმაგალითო გმირობას იჩენდნენ ჩვენი მეომრები. 11 ათასზე მეტ კაცს მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გმირთა საპატიო წოდება, აქედან 168 ჩვენი თანამემამულეა, სამასზე მეტმა გაიმეორა ალექსანდრე მატროსოვის გმირობა, მათ შორის ვასილ პეტრიაშვილმა საკუთარი მკერდით დაფარა მტრის ძელმიწურის საეტეცხლური; საბჭოთა მფრინავებმა 350-ჯერ გაიმეორეს კამიკაძე ნიკოლოზ გასტელოს მაგალითი, 12.680.000-ზე მეტი მეომარი დაჯილდოდა საბჭოთა კავშირის საბრძოლო მედლებითა და ორდენებით.

საბრძოლო მოქმედების აქ მოყვანილ ფაქტებში გამოკვეთილია სოციალისტური ქვეყნის ადამიანთა პატრიოტული და ინტერნაციონალური ხასიათი, მისი აზრისა და მოქმედების, სიტყვისა და საქმის ერთიანობა, საბრძოლო აქტიურობა.

მეომრული გამოცდილება გვასწავლის, რომ მამაცობის უმაღლესი გამოვლინება გმირობაა. გმირული მოქმედება თავისი ბუნებითა და მნიშვნელობით ადამიანის შეგნებული, თავდადებული საქციელია, რომელიც მოითხოვს მისი მორალური და ფიზიკური ძალების უდიდეს დაძაბვას და ხელს უწყობს საბოლოო ანგარიშით გადამწყვეტი ამოცანის შესრულებას. მამაცობასა და გმირობას იჩენენ სულით ძლიერი, მტაცეცი ნებისყოფის, თავისი საქმის ჩინებული მცოდნე ადამიანები. ამაზე ღამაჯერებლად მეტყველებს მილიონობით საბჭოთა მეომრის საბრძოლო გმირობა დიდ სამამულო ომში.

გმირობა თავისი საზოგადოებრივი ეღერადობით ისეთი უმნიშვნელოვანესი მოქმედების ჩადენაა, რომელიც უპასუხებს ხალხთა მასების მოწინავე კლასების ინტერესებს და ადამიანებისაგან მოითხოვს პირად მამაცობას, სიმტკიცეს, გარდაუვალი თავგანწირვისათვის მზადყოფნას; სამხედრო გმირობა თავს იჩენს სხვადასხვა ვითარებაში, ყველაზე რთულ და საშიშ სიტუაციაში, რომელიც მოითხოვს დიდ ნებისყოფას, მთელი სულიერი და ფიზიკური ძალების დაძაბვას, მაღალ მხედრულ ოსტატობას.

თაობებში მარად იცოცხლებს უჭკნობი საბრძოლო დიდებით მოსილი უნარიანი, მამაცი და გმირი საბჭოთა მეომრის სახელი და ღირსება.

ᲞᲔᲢᲠᲔ ᲨᲐᲛᲐᲗᲐᲕᲐ.

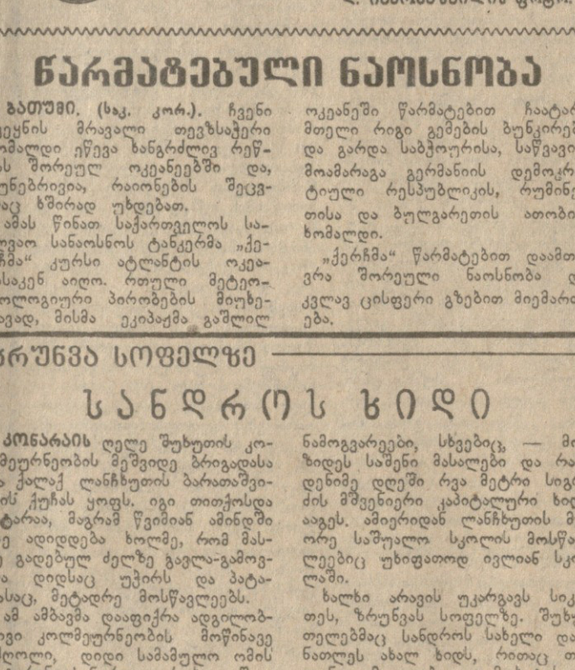

„ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲤᲝᲢᲝᲙᲝᲜᲙᲣᲠᲡᲘ

ᲓᲔᲓᲐᲡ ᲙᲣᲠᲘ...

Ე. ᲘᲐᲙᲝᲑᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲣᲚᲘ ᲜᲐᲝᲡᲜᲝᲑᲐ

ᲒᲐᲗᲣᲨᲘ. (საკ. კორ.). ჩვენი ქვეყნის მრავალი თევზსაჭერი ხომალდი ეწევა ხანგრძლივ რეწვას შორეულ ოკეანეებში და, ბუნებრივია, რაიონების შეცვლაც ხშირად უხდებთ.

ამას წინათ საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს ტანკერმა „ქერჩმა“ კურსი ატლანტის ოკეანისაკენ აიღო. რთული მეტეოროლოგიური პირობების მიუხედავად, მისმა ეკიპაჟმა გაშლილ ოკეანეში წარმატებით ჩაატარა მთელი რიგი გემების ბუნკერება და გარდა საბჭოურისა, საწვავით მოამარაგა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, რუმინეთისა და ბულგარეთის ათობით ხომალდი.

„ქერჩმა“ წარმატებით დაამთავრა შორეული ნაოსნობა და კვლავ ცისფერი გზებით მიემართება.

ᲖᲠᲣᲜᲕᲐ ᲡᲝᲤᲔᲚᲗᲐᲜ

ᲡᲐᲜᲓᲠᲝᲡ ᲮᲘᲓᲘ

ᲙᲝᲜᲐᲠᲐᲘᲡ ღელე შუხუთის კოლმეურნეობის მეშვიდე ბრიგადასა და ქალაქ ლანჩხუთის ბარათაშვილის ქუჩას ყოფს. იგი თითქოსდა პატარაა, მაგრამ წვიმიან ამინდში ისე ადიდდება ხოლმე, რომ მასზე გადებულ ძელზე გავლა-გამოვლა დიდსაც უჭირს და პატარასაც, მეტადრე მოსწავლეებს.

ამ ამბავმა დააფიქრა ადგილობრივი კოლმეურნეობის მოწინავე მძღოლი, დიდი სამამულო ომის ვეტერანი სანდრო ფირცხალაიშვილი და თავისი ჩანაფიქრი მეზობლებსაც გაანდო.

ენდობიან და პატივს სცემენ სოფელში ამაგდარ მძღოლს, ამჯერადაც მხარში ამოუდგნენ თანამგზავრეები, სხვებიც, — მოზიდეს საშენი მასალები და რამდენიმე დღეში რვა მეტრი სიგრძის მშვენიერი კაპიტალური ხიდი აიგეს. ამიერიდან ლანჩხუთის მეორე საშუალო სკოლის მოსწავლეებიც უხიფათოდ ივლიან სკოლაში.

ხალხი არავის უკარგავს სიკეთეს, ზრუნვას სოფელზე. შუხუთელებმაც სანდროს სახელი დაანათლეს ახალ ხიდს, რითაც თავიანთი მადლობა გამოხატეს ამ საქმის ენთუზიასტის მიმართ.

Რ. ᲚᲝᲠᲗᲘᲐ,

ლანჩხუთის რაიონული გაზეთის „კომუნისტური შრომის“ რედაქტორის მოადგილე.

ᲗᲐᲛᲐᲨᲝᲑᲔᲑᲘ ᲞᲠᲔᲢᲔᲜᲓᲔᲜᲢᲔᲑᲘ

ᲓᲐᲒᲝᲛᲘᲡᲨᲘ გუშინ უნდა გამართულიყო ნანა იოსელიანისა და ლიდა სემიონოვას მატჩის მეოთხე პარტია, მაგრამ სემიონოვამ ტაიმაუტით ისარგებლა და ამ პარტიას მეტოქენი ხვალ ითამაშებენ.

ამ მატჩის ანგარიშია 2:1 იოსელიანის სასარგებლოდ.

ᲓᲣᲑᲜᲐᲨᲘ ნანა ალექსანდრიამ და ირინე ლევიტინამ მესამე პარტია თამაშეს. შეხვედრა ყაიმით დასრულდა. ანგარიშით 2:1 წინაკვლავ ი. ლევიტინაა.

მეორე პარტია

ᲚᲔᲕᲘᲢᲘᲜᲐ — ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘᲐ

ძველინდური დაცვა

1. d3 d5 2. c4 b6 3. g3 c5 4. ♆g2 ♆b7 5. ♆c3 g6 6. 0-0 ♆g7 7. d3 0-0 8. e4 d6 9. ♗b1 ♆c6 10. a3 ♗e8 11. ♗d2 ♗d4 12. d×d4 c×d4 13. ♗d5 e6 14. ♗f4 ♕d7 15. b4 b5 16. c×b5 ♘×b5 17. a4 ♕d7 18. ♘b3 ♗c7 19. ♗fc1 ♗fc8 20. b5 ♗ac8 21. ♗c2 e5. ყაიმი.

მესამე პარტია

ᲘᲝᲡᲔᲚᲘᲐᲜᲘ — ᲡᲔᲛᲘᲝᲜᲝᲕᲐ

ესპანური პარტია

1. e4 e5 2. ♗f3 ♆c6 3. ♗b5 a6 4. ♗a4 ♆f6 5. d3 d6 6. c3 ♗e7 7. ♆bd2 ♗d7 8. 0-0 0-0 9. ♗e1 ♗e8 10. ♆f1 h6 11. ♗g3 ♗f8 12. h3 g6 13. d4 ♗g7 14. d5 ♆e7 15. ♗c2 ♆h8 16. ♆h2 ♗c8 17. ♗e3 ♗f8 18. ♕d2 ♗fg8 19. f4 e×f4 20. ♗×f4 g5 21. ♗e3 ♗e5 22. ♆f5 ♆×f5 23. e×f5 f6 24. ♆f3 ♗g3 25. ♗i2 ♗×f2+ 26. ♘×f2 ♆e7 27. ♆d4 ♆×d5 28. ♘f3 ♆e7 29. ♘h5 ♆g8 30. ♗b3 d5 31. ♗ad1 c6 32. c4 c5 33. ♆e6 ♗×e6 34. f×e6 d4 35. e7 ♆×e7 36. ♘×h6+ ♆g8 37. ♗e6 ♗f7 38. ♗×f6 ♗g7 39. ♗c2 ♕d7 40. ♗df1 ♗d8 41. ♗f8+ ♗×f8 42. ♗h7+. შაგები დანებდნენ.

ᲡᲐᲥᲐᲕᲨᲘᲠᲝ ᲩᲔᲛᲞᲘᲝᲜᲐᲢᲘ

ᲤᲘᲜᲐᲚᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲢᲣᲠᲘ

ᲕᲘᲚᲜᲘᲣᲡᲘᲡ დაიწყო საბჭოთა კავშირის ქალთა 43-ე საკავშირო ჩემპიონატის ფინალური ტურნირი. მონაწილეთა უმეტესობამ ჩემპიონატის ამ ეტაპზე ასპარეზობის უფლება შესარჩევ ტურნირებში გამარჯვებით მოიპოვა, რომლებიც წლეულს გაიმართა ქუთაისში, ვოლგოგრადსა და კიშინიოვში. ფინალში, როგორც იცით, საქართველოს ხუთი წარმომადგენელი მონაწილეობს: ნონა გაფრინდაშვილი, ნინო გურეიელი, ელენე ახმილოვსკაია, თამარ ხუციშვილი და ციცინო კახაბრიშვილი. პირველ ტურში გაფრინდაშვილმა დაამარცხა ხუციშვილი, ახმილოვსკაია ფრეს დასჯერდა ტურნირის ყველაზე უმცროს მონაწილესთან, 14 წლის ოსტატობის კანდიდატთან ს. მატვეევასთან, ასევე ყაიმით დასრულდა ხატულოვსკაია-რუჩევას პარტია. დანარჩენი პარტიები გადაიდო.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲡᲣᲑᲣᲥᲘ ᲛᲠᲔᲨᲕᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ.

Ⲁ. ᲑᲝᲭᲝᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

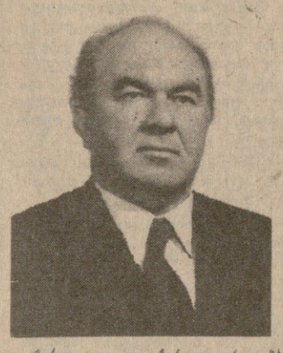

ქართველ ფეიქართა რიგებს გამოაკლდა საქართველოს სსრ დამსახურებული ინჟინერი, ღვაწლმოსილი სპეციალისტი, 1956 წლადან სკკპ წევრი ალექსანდრე (ნაუმ) ვასილის ძე **ᲑᲝᲭᲝᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.**

ა. ბოჭორიშვილი დაიბადა 1923 წელს ქუთაისის რაიონის სოფელ ჭოლებში, გლეხის ოჯახში. 1949 წელს დაამთავრა მოსკოვის საფეიქრო ინსტიტუტი და მუშაობდა ხელმძღვანელ თანამდებობებზე ლატვიის, უკრაინისა და საქართველოს საფეიქრო საწარმოებში: სხვადასხვა დროს იყო ქ. რიგის ფაბრიკის „რიგას ც